

FÒRUM PER LA TRANSICIÓ ECOSOCIAL

Futurs imPOSSIBLES

Barcelona, 24 i 25 de febrer de 2023

IMPULSORS:

PROMOTORS:

AMB EL SUPORT DE:

Llicència:

Aquesta obra es publica amb una llicència de Creative Commons Re-coneixement-NoComercial-CompartirIgual 3.0.

POSSIBLES

POSSIBLES

POSSIBLES

POSSIBLES

POSSIBLES

POSSIBLES

→ 1. FUTURS IMPOSSIBLES EN CONSTRUCCIÓ: CATALUNYA ECOFEIXISTA O CATALUNYA ECOLOGISTA	7
→ 2. D'ON SORGEIX EL FÒRUM I COM ES CONSTRUÍX	11
→ 3. CREAT UNA VISIÓ COMPARTIDA DE LA TRANSICIÓ ECOSOCIAL: COM SERÀ L'ECONOMIA SOCIAL I SOLIDÀRIA EL 2040?	15
Objectius i dinàmica de treball del taller	16
L'economia social i solidària el 2040: hegemònica o clandestina?	20
L'ESS en l'ecofeixisme	22
L'ESS en el Green New Deal corporatiu	23
L'ESS en el Green New Deal transformador	25
L'ESS en el decreixement	26
Un full de ruta per l'ESS per caminar cap als futurs desitjables	28
1. Relat i comunicació	29
2. Politització de l'ESS i articulació amb moviments socials	30
3. Incidència sobre les institucions i els marcs normatius	30
4. Reforç del teixit comunitari i l'arrelament territorial de l'ESS	31
5. Relació amb entorns naturals i béns comuns	31
6. Reforç i ampliació del mercat social i la intercooperació	32
7. Migracions i diversitat	32
8. Dimensió internacionalista de l'ESS	33
9. Reforç de sectors estratègics	33
→ 4. CELEBRAR LES VICTÒRIES PER SEGUIR LLUITANT	37
Aprendent i emocionant-nos amb les lluites compartides	38
El Manifest per una Transició Ecosocial Justa i Democràtica	40
Poesia i música per alliberar les emocions	41

→ 5. CONSTRUCCIÓ D'UN FULL DE RUTA PER LA TRANSICIÓ ECOSOCIAL	43
Objectius i dinàmica de treball del taller	44
EIX 1: Construcció d'alternatives econòmiques	47
Ponència inspiradora, a càrrec de Jordi Garcia Jané	47
Diagnòstic compartit	49
Línies estratègiques i accions	52
EIX 2: Incidència institucional i sobre els marcs normatius	55
Ponència inspiradora, a càrrec de Marco Aparicio	55
Diagnòstic compartit	55
EIX 3: Reforç del teixit i la governança comunitària	59
Ponència inspiradora, a càrrec de Mariona Soler i Guiomar Vargas	59
Diagnòstic compartit	60
Línies estratègiques i accions	63
EIX 4: Mobilització, resistència i denúncia	66
Ponència inspiradora, a càrrec de Zone À Defendre	66
Diagnòstic compartit	67
Línies estratègiques i accions	69
EIX 5: Comunicació i relat	71
Ponència inspiradora, a càrrec de Lucrecia Baquero	71
Diagnòstic compartit	71
Línies estratègiques i accions	73
→ 6. CONCLUSIONS I PASSOS SEGÜENTS	79
Situar tota l'ESS en el marc mental de la crisi ecosocial	80
Construir un front comú de moviments per la transició justa, democràtica i ecofeminista	81
Un artefacte polític per empènyer la transició ecosocial a Catalunya	82
Accions proposades des dels diferents eixos de treball	83

POSSIBLES

POSSIBLES

POSSIBLES

POSSIBLES

POSSIBLES

1

Introducció:

**FUTURS IMPOSSIBLES
EN CONSTRUCCIÓ:
CATALUNYA ECOFEIXISTA
O CATALUNYA ECOLOGISTA**

Les actuals restriccions d'aigua i l'estat d'excepcionalitat per la sequera tornen a posar sobre la taula el debat de com fem front a la crisi ecològica. Qui decideix les mesures? A quins interessos responen? Qui les lidera? Hi ha propostes de canvis estructurals a mitjà i llarg termini? L'exemple de l'aigua i la sequera ens porta a pensar: qui governa i gestiona aquest bé comú, qui té prioritats i responsabilitats a l'hora d'aplicar les restriccions... Com recull el comunicat d'Aigua és Vida, "davant la sequera, seguim reclamant nova cultura de l'aigua"¹.

Ens situem en un moment de cruïlla de camins. El futur dependrà de com fem front als efectes de la crisi climàtica i a l'esgotament de recursos materials i energètics. De com de prioritàries i radicals siguin les mesures de mitigació per contenir la crisi climàtica. De si predominarà la lògica del mercat o del bé comú a l'hora d'efectuar les transformacions necessàries. Per tant, la disputa del futur se centra en **com efectuem la transició ecològica avui**. El que fem avui repercutirà en el demà. En funció d'això... quina Catalunya ens espera?

- 1.** Una Catalunya ecofeixista? Un país on la premissa de protegir un determinat estil de vida passi per sobre les persones. Fonamentat en un nou nacionalisme tradicionalista conservador que reforci la idea de "la natura per als de casa". On la gestió de les conseqüències de la crisi ecològica es faci des de dinàmiques autoritàries i repressives per garantir el control social.
- 2.** Un país venut a les grans corporacions? Seguir amb un capitalisme verd que gestioni la crisi ecològica com una oportunitat de mercat. Falses solucions verdes i tecnològiques destinades exclusivament a les classes altes i en benefici de les grans corporacions, que accentuïn la desigualtat social i l'extractivisme al Sud Global.
- 3.** Un país amb un govern fort i profundament ecologista? Polítiques públiques realment transformadores en les quals l'ecologia esdevingui un eix vertebrador, que amplifiquin els serveis públics i que formin part d'un nou pacte verd europeu (Green New Deal) d'amplis consensos que incorpori polítiques de redistribució econòmica i justícia global.
- 4.** Un territori bioregional sobirà i democràtic? Catalunya estructurada en biorregions, autogovernades per ens locals, que recuperi les sobiranies dels béns comuns i emprengui processos profunds de regeneració democràtica, de restauració ecològica i de construcció de resiliència comunitària.

¹ Aquest text és un extracte de l'article de l'Eva Vilaseca, coimpulsora del Fòrum per la Transició Ecosocial, publicat a *Critic*. Podeu llegir-ne la versió completa aquí: <https://www.elcritic.cat/opinio/eva-vilaseca-futurs-impossibles-en-construccio-catalunya-ecoifeixista-o-catalunya-ecologista-161576>.

Molt probablement el futur no serà cap d'aquests escenaris, sinó una barreja o un escenari mixt. Però imaginar-los ens ajuda a entendre les tendències actuals i a pensar com disputar el futur desitjable des d'ara. Aquests quatre escenaris de futur sorgeixen de la construcció d'escenaris de futur davant la crisi ecosocial impulsats per Futursimpossibles.org.

Avui ens situem en l'anomenada "transició verda", liderada pels estats en aliança amb les grans corporacions, basada en una transformació tecnològica de gran escala (electrificació del transport, acceleració de les energies renovables, digitalització, etc.) que intensifica les lògiques extractivistes i perpetua el paradigma del creixement econòmic. Una transició, a més, que és físicament inviable, ja que topa amb el límits biofísics de la Terra, com l'esgotament dels minerals, tal com explica Alicia Valero en aquesta entrevista a Crític.

A casa nostra, més enllà del desplegament de la "transició verda", avui també se segueix insistint en les polítiques dels macroprojectes (quart cinturó, aeroport, Hard Rock, Jocs Olímpics d'Hivern, etc.) que destrossen ecosistemes i ignoren la realitat i la dimensió de la crisi ecològica i climàtica on ens trobem, i que, un cop més, no responen a les necessitats de la ciutadania.

Davant dels possibles escenaris de futur i contra aquestes propostes, que a més de contradictòries i mancades de sentit comú contribueixen a alimentar la visió del no-futur i del "no hi ha res a fer" cada cop preocupantment més estesa, us portem tres bones notícies:

La primera és que **hi ha una altra transició ecològica possible i que ja és real**: la transició ecològica de la gent. Transformacions liderades per la societat civil organitzada i que tenen com a prioritat donar resposta a les necessitats de les persones i dels ecosistemes. Aquesta gent som la gent del sí, sí a un territori viu i sí a un futur possible. No som quatre *hippies*. Som centenars d'organitzacions i persones que des de fa anys, de moltes maneres i des de diferents punts del territori, estem treballant en aquesta direcció.

La segona bona notícia és que tota aquesta gent ens estem organitzant en **un front comú per impulsar el canvi de rumb necessari cap a una transició ecològica justa i democràtica**. Al Fòrum per la Transició Ecosocial, que es va celebrar el 24 i 25 de febrer a Barcelona, i on van participar més de 400 persones d'organitzacions d'arreu del territori, es va reafirmar aquesta voluntat i es van establir les bases per avançar en un procés ampli de construcció i articulació política i popular. El procés ha nascut sobretot del teixit de l'economia social i solidària, els moviments ecologistes i per la justícia climàtica i entitats que treballen per la justícia global, i volem continuar ampliant-lo a altres es-

país com el sindicalisme, els feminismes, l'antiracisme i a tots aquells interessats a fer d'aquest moment una possibilitat real de canvi.

La tercera bona notícia és que **tenim un pla**. Del Fòrum va sortir un **full de ruta compartit** d'accions a iniciar a curt termini, en els propers dotze mesos. En aquestes pàgines que esteu a punt de llegir us expliquem com s'han treballat i quins han estat aquests resultats.

2

**D'ON SORGEIX EL FÒRUM
I COM ES CONSTRUEIX**

La necessitat de generar un espai on fer confluir diferents moviments socials i debatre sobre la transició ecosocial s'havia expressat ja a diferents espais: en l'elaboració del Pla de Xoc per la Transició Ecosocial elaborat per la Xarxa per la Justícia Climàtica; en l'elaboració de les Propostes per la Democratització Econòmica i la Transició Ecosocial fets per la Xarxa d'Economia Solidària; en les jornades Recuperem el Futur, en la creació del grup de treball sobre Transició Ecosocial a la Xarxa per la Justícia Climàtica... Així doncs, podem dir que el Fòrum representa la cristal·lització en una idea concreta dels diferents processos que s'estaven mouent en paral·lel.

El procés del Fòrum s'impulsa, inicialment, a través de la campanya Futurs imPOSSIBLES, una iniciativa promoguda per la Xarxa d'Economia Solidària, Coòpolis i l'Observatori del Deute en la Globalització. La campanya va començar al setembre del 2022, i buscava incitar la conversa sobre la transició ecosocial, treballar un relat compartit, amb un web de referència on anar enllaçant activitats, materials, articles, al voltant de diferents eixos temàtics clau a abordar per la transició ecosocial. Així doncs, des de setembre fins a la celebració del Fòrum, s'han enllaçat una trentena d'activitats a la campanya (es poden consultar aquí: <https://futursimpossibles.org/agenda/>).

En paral·lel al soroll de fons creat per la campanya, es comencen a convocar espais oberts als diferents col·lectius i entitats que se senten interpellats

per la crida a organitzar un Fòrum per la Transició Ecosocial. Així doncs, des de juliol de 2022, se celebren cinc reunions plenàries, obertes (juliol, octubre, desembre, gener i febrer) en què participen, en conjunt, més de 50 persones de diferents col·lectius. La reunió més destacada, i que d'alguna manera dona el tret de sortida al Fòrum, es fa en el marc de la Fira d'Economia Solidària, on prop de 40 persones es van trobar a l'Ateneu l'Harmonia per dibuixar les línies mestres del procés.

A més, entre reunions plenàries, la feina s'executa des del grup motor (l'espai de coordinació i execució de les diferents tasques tècniques) i els diferents grups de treball: comunicació i relat, continguts, logística i producció, acció i extensió i aliances.

A mesura que es va apropiant el Fòrum, es va generant un efecte "bola de neu" que fa que cada vegada més persones de diferents punts de Catalunya (i més enllà, com les companyes de La Utòpica, de Balears) s'hi interessin i vulguin implicar-se en el procés. Així doncs, a partir de desembre, es comença a crear una agenda d'activitats descentralitzades, enfocades a mobilitzar persones i col·lectius en l'àmbit local, per escalfar motors de cara a la trobada de febrer. Es fan activitats a terres gironines, la Végueria Penedès, el Guinardó, Sant Andreu del Palomar, Sant Cugat, Santa Coloma de Gramenet...

Cal destacar que, en bona part d'aquestes activitats, s'organitzen tallers per a la construcció participativa d'escenaris de futur davant la crisi ecosocial. Aquests tallers s'impulsen també en el marc de Futurs imPOS-SIBLES com a eina per preparar les comunitats per transitar cap a futurs possibles i desitjables, una metodologia que ajuda a pensar accions i estratègies prioritàries davant dels quatre possibles escenaris que expliquem més endavant (ecofeixisme, Green New Deal corporatiu, Green New Deal transformador i decreixement). En aquest procés, la XES i Coòpolis han format 25 facilitadores per tot Catalunya per dinamitzar aquests debats, i també han elaborat una guia metodològica per replicar tallers al màxim de contextos possibles (la podeu consultar aquí: <https://futursimpossibles.org/wp-content/uploads/2023/01/Guia-construccio-escenaris-transicio-ecosocial.pdf>).

Amb la suma de tots aquests processos paral·lels (plenàries, grups de treball, activitats descentralitzades) s'arriba als dies 23 i 24 de febrer, amb més de 400 persones inscrites als diferents moments plantejats. A continuació presentem, de manera esquemàtica, els diferents moments del Fòrum, i desenvolupem els resultats en els punts següents:

→ Divendres 23 de febrer al matí

Nom de l'activitat:

Quin paper ha de tenir l'economia social i solidària el 2040?

Taller d'escenaris de futur davant la crisi ecosocial

Objectius:

- Generar visió compartida de reptes de futur i quin és el paper estratègic de l'ESS davant dels diferents escenaris de crisi ecosocial.

→ Divendres 23 de febrer al vespre

Nom de l'activitat:

Celebrem les victòries per seguir lluitant!

Obertura del Fòrum per la Transició Ecosocial

Objectius:

- Fer visible les darreres lluites més rellevants que tenen la crisi ecosocial com a element central.
- Commemorar les lluites i sintonitzar-nos amb les emocions de la lluita compartida... i celebrar!
- Compartir reflexions estratègiques i aprenentatges d'aquestes lluites.

Presentar els objectius del Fòrum i la feina que es farà dissabte.

→ Dissabte 24 de febrer (tot el dia)

Nom de l'activitat:

Jornada central del Fòrum per la Transició Ecosocial

Objectius:

- Consolidar un front comú de moviments socials per iniciar una onada de mobilitzacions per una transició ecològica justa i democràtica.
- Definir un full de ruta d'accions prioritàries en el curt termini.
- Crear un espai de coordinació/articulació permanent entre moviments.
- Compartir i presentar un mínim programa polític comú (a partir del Pla de Xoc de la Xarxa per la Justícia Climàtica).

Generar un espai relacional que afavoreixi l'interrelació entre persones i lluites.

3

**CREANT UNA VISIÓ
COMPARTIDA DE LA
TRANSICIÓ ECOSOCIAL:
COM SERÀ L'ECONOMIA
SOCIAL I SOLIDÀRIA
EL 2040?**

La primera parada del Fòrum va ser la celebració d'un taller per a la construcció participativa d'escenaris de futur davant la crisi ecosocial, dirigit específicament al teixit de l'ESS, per entendre quins dilemes pot haver d'enfrontar l'àmbit davant l'agudització de l'escalfament global i l'esgotament de recursos. Tot seguit, expliquem el plantejament del taller i els principals resultats.

Objectius i dinàmica de treball del taller

La tècnica emprada al taller s'explica amb detall la Guia pràctica per a la construcció participativa d'escenaris de futur per la transició ecosocial, però, resumidament, persegueix aquests objectius:

- Generar una visió compartida sobre els possibles escenaris de futur que podem haver d'afrontar com a fruit de la crisi ecosocial.
- Anticipar els principals reptes que poden sorgir a mesura que s'aguaditzin els efectes de la crisi climàtica i l'esgotament de recursos.
- Definir i prioritzar aquelles estratègies i accions clau per caminar cap als escenaris desitjables i per evitar els escenaris no desitjables.

Un dels objectius del Fòrum era situar l'economia social i solidària com a moviment i proposta per a la construcció d'una economia postcapitalista, en el marc mental de la crisi ecosocial, ja que no sempre és un aspecte central en la definició de les estratègies de l'àmbit.

Amb aquesta finalitat, es va fer una convocatòria àmplia, apuntant sobretot els espais organitzats de l'ecosistema de l'ESS catalana: la mateixa XES i les seves comissions i xarxes locals; la Xarxa d'Ateneus Cooperatius; la Xarxa de Comunalitats Urbanes; la Xarxa de Municipis per l'ESS, i l'Àmbit Participat de l'Estratègia #ESSBCN2030 (que inclou, entre d'altres, l'Associació Economia Social Catalunya). La convocatòria va ser un èxit, amb 100 participants de procedències diverses, a més de l'equip de 20 persones encarregades de la logística i la facilitació del taller.

L'escaleta del matí va ser aquesta:

9 - 9:30 h: Recepció inscrites

9:30 - 10:30 h: Benvinguda, taula rodona i explicació taller

Eva Vilaseca, membre de la XES i Coòpolis i portaveu de Futurs imPOSSIBLES.

Josep Vidal, director general d'Economia Social, Tercer Sector i Cooperatives, Generalitat de Catalunya.

Álvaro Porro, comissionat d'Economia Social, Desenvolupament local i Política Alimentària de l'Ajuntament de Barcelona.

Modera: Mireia Bosch (cooperativa Opcions)

10:30 – 13 h: Treball en grups per escenaris:

Decreixement

Ecofeixisme

Green New Deal transformador

Green New Deal corporatiu

13 – 14 h: Retorn a plenària i tancament

El matí va començar amb el diàleg entre Eva Vilaseca, Álvaro Porro i Josep Vidal, on es van obrir diversos temes relacionats amb el paper de l'ESS en la transició ecosocial. Van emergir algunes de les seves potencialitats, però també les febleses a l'hora de garantir les condicions de vida de la població en un context d'agudització de la crisi climàtica i de potencials desabastiments provocats per la crisi energètica.

Una de les principals conclusions del diàleg va ser que l'ESS és una part important de la solució, però que no podia ser la solució per si sola, sinó que s'havia d'integrar en un front més ampli de moviments i de propostes, com el moviment ecologista o el de la defensa dels serveis públics.

En acabar el diàleg, Eva Vilaseca va introduir la feina a desenvolupar durant el taller, i va explicar els dos grans elements que el fonamentarien:

1r. El realisme ecològic com a premissa bàsica comuna

És fonamental tenir en compte el context en què ens trobem, i per això hem de començar posant damunt la taula les previsions científiques per a les properes dècades, basades, per un cantó, en les emissions de gasos d'efecte hivernacle ja produïdes, i, per l'altre, en l'esgotament dels combustibles fòssils i dels minerals clau per a la tecnologia que permet produir energia mitjançant altres fonts, així com en la quantitat i el tipus d'energia que aquestes poden subministrar.

Com a part del realisme ecològic necessari per construir escenaris de futur en el marc de la multicrisi i/o crisi ecosocial que estem vivint, cal tenir en compte allò que és altament probable que passi en el període 2030-2050, tenint en compte la millor informació científica disponible. És un punt de partida que ens dona el tauler de joc per a un exercici de creativitat col·lectiva, com és la construcció d'escenaris, i, per tant, ens ajuda a fer que el resultat sigui consistent i creïble.

Així, hem de considerar alguns esdeveniments com a altament probables derivats del canvi climàtic:

- Augment del risc d'incendis forestals.
- Sequera i altres esdeveniments climàtics extrems (onades de calor, onades de fred, alertes de pluges i inundacions especialment a la zona mediterrània, la cornisa cantàbrica i les Canàries, etc.).
- Pèrdua de la fertilitat dels sòls i augment de la desertització. Risc de sobreexplotació dels recursos pròxims a les ciutats.
- Fortes migracions de població davant la dificultat de viure als seus territoris pels canvis en aquests (augment del nivell del mar, esdeveniments climàtics extrems, pèrdua de sòls, etc.).
- Augment de malalties lligades a la contaminació i als efectes del canvi climàtic. Augment de les espècies invasores, entre aquestes, de mosquits que porten malalties (com el dengue).
- A les zones costaneres de la península Ibèrica, pujada del nivell del mar. Als Pirineus, pèrdua de glaceres.

A causa de l'esgotament dels combustibles fòssils i de l'alt impacte que té el seu ús, juntament amb l'esgotament de minerals clau per a la tecnologia que permet produir energia mitjançant altres fonts, així com de la quantitat i el tipus d'energia que poden subministrar, ens enfrontem a:

- Baixa disponibilitat d'energia per al consum diari.
- Dificultats en el transport de persones, béns i informació a llargues distàncies.
- Relocalització dels fluxos de persones i mercaderies.
- Potencial interrupció de subministraments bàsics com electricitat, aigua, aliments...
- Limitació de materials per la digitalització i electrificació: dificultats de disposició de tecnologies complexes i intensives en energia; ús de tecnologies més senzilles i reconversió dels processos productius.
- Emergència de la biomassa, solar i eòlica com a noves energies d'ús massiu, amb conflictes pels usos del sòl .

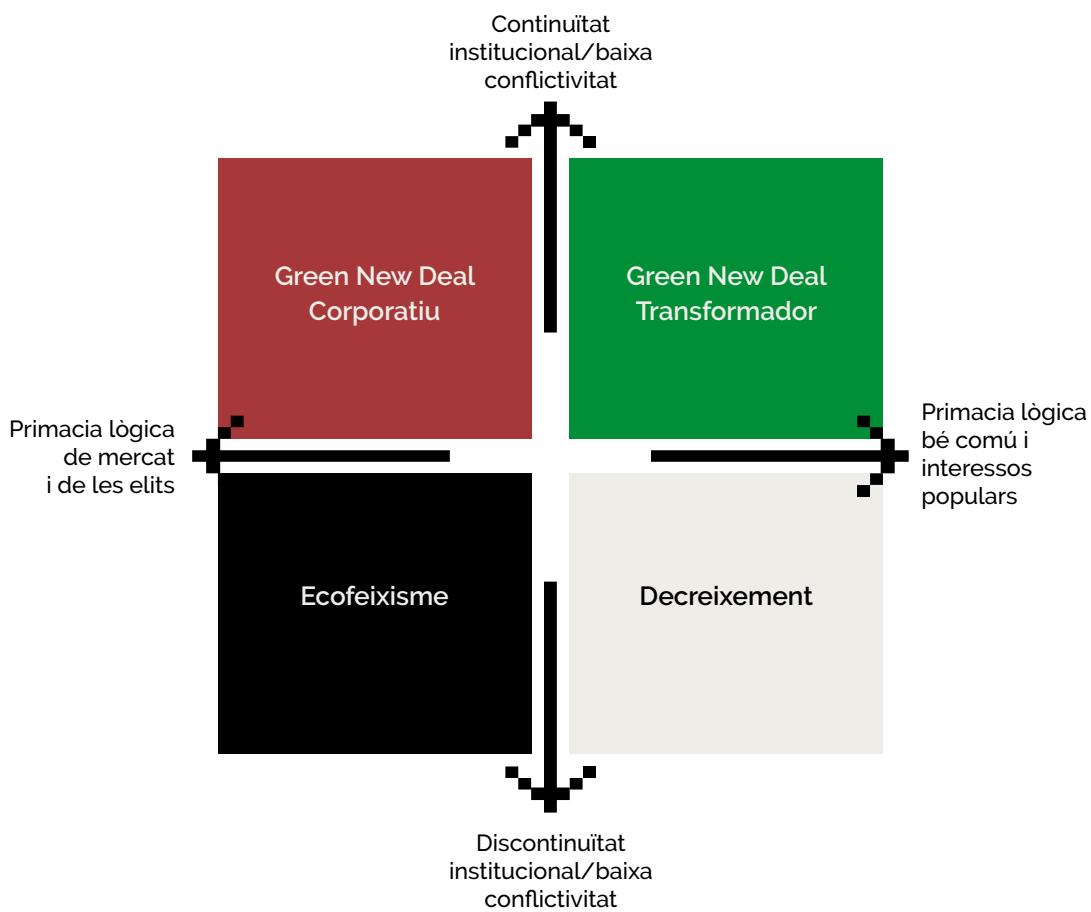
Una qüestió general a tenir en compte és que no a tothom l'affectarà de la mateixa manera, perquè hi ha diferents graus de vulnerabilitat social, tant a Catalunya com al món. Per això, és important pensar en el risc que augmentin les desigualtats socials, així com en l'oportunitat de construir una societat més justa, més equitativa, més participativa, etc. davant aquest gran desafiatament compartit per tota la humanitat.

2n. Els quatre possibles escenaris sobre els quals es faria el treball en grup

Els escenaris en els quals treballem es defineixen per dos grans impulsors de canvi importants i incerts per a la transició ecosocial: un factor sociopolític, com és el funcionament de les institucions i el grau de conflictivitat social, i un factor econòmic, com és la lògica o els interessos que prevalen en el model econòmic (primacia de la lògica de mercat i dels interessos de les elits, o primacia de la lògica del bé comú i dels interessos populars).

De la cruïlla d'aquests dos factors, emergeixen quatre històries que hem construït per donar peu a imaginar futurs plausibles, però prou rellevants per tenir-los en compte (podeu llegir les narratives senceres aquí, o escoltar-les

narrades aquí). Ens sembla especialment important enfocar-nos als escenaris de Green New Deal transformador i decreixement, així com en les combinacions que de tots dos poden sorgir, perquè creiem que necessitem imaginaris esperançadors i realistes alhora, que continguin futurs que desitgem viure des de la consciència de la situació ecològica en què estem. Aquest repertori de possibilitats il·lusionadores pot servir de bateria de respostes individuals, col·lectives i socials.

Així doncs, partint del realisme ecològic com a premissa, els participants es van dividir entre els quatre escenaris per tal de submarcir-se a cada un d'ells.

L'economia social i solidària el 2040: hegemònica o clandestina?

Durant la primera meitat del matí, els diferents grups es van haver d'imaginar com seria l'ESS el 2040 sota cada un dels escenaris, concretant la construcció de l'escenari en tres grans eixos temàtics:

**a) L'ESS i la relació i gestió d'ecosistemes i entorns naturals
(aigua, biodiversitat, canvi climàtic)**

- Com ha evolucionat la qualitat i l'estat dels entorns naturals i recursos naturals (accés a aigua, boscos, costa, sòl agrari...) a Catalunya?
- Com ha evolucionat la relació amb aquests entorns naturals, tenint en compte la diversitat territorial de Catalunya? (per exemple, relació d'extracció i ús de recursos, turisme i espais recreatius, producció agroalimentària, generació elèctrica...)
- Quin paper té l'ESS en la cura i gestió de l'entorn natural i els ecosistemes?
- Existeixen experiències d'ESS relacionades amb la generació elèctrica, la producció agrícola i ramadera, la silvicultura i gestió forestal...? Quin tipus de relació tenen amb els recursos naturals que gestionen?

b) La dimensió socioempresarial de L'ESS

- Sobre el teixit productiu en general, quins són els sectors amb més persones dedicades? Han emergit nous sectors o han crescut molt alguns dels ja presents als anys vint? I què ha passat amb els grans sectors generadors d'ocupació dels anys vint: turisme, construcció, química-farmacèutica...?
- Com és el treball? Com ha evolucionat la protecció/desprotecció del treball?
- Quin percentatge d'ocupació genera l'ESS i quins són els seus sectors principals?
- Què ha passat amb projectes paradigmàtics de transició ecosocial des de l'ESS com Som Energia, les comunitats energètiques, les xarxes de producció i consum agroecològic, l'habitatge cooperatiu...?
- Com ha evolucionat l'organització de l'ESS en l'àmbit sectorial i territorial? Quin paper juguen els diferents espais d'articulació existents als anys vint (entitats representatives, xarxes locals i ateneus cooperatius, etc.)?

c) La dimensió sociocomunitària de l'ESS

- Sobre el teixit comunitari en general, quin paper té la comunitat a l'hora de resoldre les nostres necessitats? Com s'aborden les diversitats de gènere, origen, edat, cos...?
- Quin tipus de conflicte social hi ha? Hi ha violència? Des d'on exerceix?
- Quin paper tenen les iniciatives sociocomunitàries de l'ESS (grups de consum, xarxes de cura, xarxes d'intercanvi i suport mutu, espais comunitaris, etc.) en l'entramat social i comunitari existent?
- Quina rellevància té la gestió comunitària o comunal de recursos (espais urbans, béns naturals, coneixements...)?

Aquestes preguntes van ser la base de la prospecció col·lectiva, que va acabar derivant en la construcció dels quatre escenaris de futur. Els compararem a continuació.

L'ESS en l'ecofeixisme

Relació amb entorn natural	ESS socioempresarial	ESS sociocomunitària
Privatització de muntanyes i boscos, i sobreexplotació de recursos naturals per part de l'estat i les elits. Dificultat per accedir als recursos que dona la ruralitat (terres, boscos) complica l'exode urbà cap al camp. Escassetat d'aigua i desertificació. ESS en conflicte amb el règim, intenta enfortir enclavaments en l'àmbit rural amb recursos naturals.	L'estat necessita l'ESS i el tercer sector; no el prohíbeix però tampoc no té interès que creixi. Desapareix el suport públic a l'ESS i el tercer sector: no hi ha subvencions i l'ESS va morint per inanició. El règim s'apropia del discurs de l'ESS i difumina la barrera entre aquesta i el <i>business as usual</i> (on predominen empreses "verdes" però que atempten contra la vida i la comunitat). Convivència conflictiva entre macroindústria i economia d'intercanvi. L'economia artesana no és propietària del producte que produeix.	Context de dissolució del vincle social, amb una campanya activa, des del poder, per reprimir l'autoorganització comunitària. Proliferen els grups i xarxes de suport mutu en la clandestinitat, amb certa consciència política, enfocada en l'accés a necessitats bàsiques i contra la repressió. Molta tensió per l'arribada de més gent que es vol sumar a la dissidència i la violència de les forces de l'estat que vol impedir que s'eixampli. L'ESS més subversiva subsisteix soterrada; no té presència al mercat. L'ESS té un paper en la lluita pels migrants que volen creuar les fronteres i establint connexions amb altres llocs del món en lluita. Xarxes de solidaritat entre petits productors i consumidors.

Portada de diari

L'Institut Nacional de Finances destina el 60% del finançament a l'economia verda.	S'aprova la nova llei de dependència que prohíbeix l'assistència mèdica a majors de 72 anys.	Desmantellada una comuna de cures que no respectava el límit de natalitat.	Desmantellada una comuna de cures que no respectava el límit de natalitat.	Detectada una embarcació illegal amb immigrants i café de contraban. S'ha requisat la mercaderia i s'ha deixat l'embarcació en aigües internacionals.	Davant dels indicis de gestió comunitària de recursos forestals, l'exèrcit ha pres el control de les Guilleries Sud.

Fil temporal

2023 – 2026	Factors que defineixen aquest període: • Acomodament de l'ESS i falta de vincle amb els moviments socials. • Desmobilització i adormiment social. • Debilitament dels serveis públics. • Vincle social i teixit comunitàri afeblit.
2027 – 2030	Crisi socioeconòmica derivada de la crisi ecològica → Por i malestar social.
2030	Cultural: hegemonia del relat "som massa gent i no hi cabem tots". Econòmic: el capitalisme verd porta a l'ecofeixisme.
2030-2035	Reforç del poder corporatiu. L'extrema dreta guanya les eleccions.
2040	Destrucció de la democràcia.

L'ESS en el Green New Deal corporatiu

Relació amb entorn natural	ESS socioempresarial	ESS sociocomunitària
S'accentua la dicotomia entre món rural proveïdor de recursos i món urbà consumidor, i tots els prejudicis sobre el món rural: l'estil de vida urbà és el gran triomfador. Malgrat el triomf de la ciutat, hi ha grans bosses de pobresa i es produeix un èxode urbà, invisibilitzat, de les classes més precàries a la cerca de recursos de subsistència. Les elits viuen en bombolles d'ecologisme dels rics; hi ha barris de Barcelona que es converteixen en illes verdes. Privatització del sòl i dels recursos naturals.	Precarització del treball assalariat i robotització i expansió de la intel·ligència artificial. ESS en conflicte: entre la servitud a les elits i l'elitització, i la dissidència al sistema. Reconfiguració del turisme: menys massificat però més elitista i tancat en bombolles.	Predomini dels sistemes de control social soft, com el món virtual o els fàrmacs. Alienació social a través de l'oci virtual; felicitat virtualitzada. Generalització de la farmacologia, ansiolítics, etc. Augment de l'individualisme i la meritocràcia. Augment del masclisme i de la invisibilització i feminització de les cures.

Ecosistemes protegits patrocinats per grans empreses, "bombolles verdes". Més resiliència global, tant de l'ESS com del capitalisme. Degradaçió i pèrdua de zones més vulnerables: Baix Llobregat i Maresme desertificats (com Almeria), desaparició del delta de l'Ebre. Restriccions generalitzades en l'ús de l'aigua. Inversió en infraestructures.	Bombolles de resistència, especialment en l'àmbit rural, on hi ha espais d'autogestió de recursos, i des de l'ESS. Dificultat de fer arribar el missatge de dissidència més enllà de les bombolles. Es comparteixen recursos amb altres famílies, des de la necessitat, solucions comunitàries de subsistència.

Portada de diari

Fita històrica: el 90% de les botigues de Barcelona ja són digitals!	L'AMB lidera el Pla Pilot de l'escola al metavers d'immersió lingüística.	L'Ajuntament de Barcelona recupera l'horta del Maresme gràcies al grup empresarial Mercadona-Bonpreu després de cinc anys de la gran inundació.	La Generalitat inaugura el primer bot per protegir la salut mental dels habitants de l'AMB.	Els Mossos d'Esquadra desmantellen un sindicat acusat de terrorisme.	La cooperativa Som Ventres (de lloguer) guanya el premi perspectiva feminista 2040.
Les comunitats alimentàries autoorganitzades del Solsonès recuperen per la força el parc agrari de l'empresa Monsanto.	Agbar alerta de la intoxicació d'1 milió de persones per culpa d'un collectiu que ha punxat il·legalment una de les seves reserves d'aigua. Els ofereix descomptes als seus hospitals.	Exdirectius de l'ESS dels anys vint s'installen al macrocomplex d'habitatge cooperatiu de Puigcerdà "The Line"s			

Fil temporal

2023 – 2026	La gran sequera (2024) i restriccions d'aigua. Èxode urbà (2025). El G20 presenta un nou pacte verd (2026).
2027 – 2030	Privatització massiva de sòl per a usos alimentaris i energètics (2028). Jubilació als 80 anys (2029). 2028-2033 "Gran reforma fiscal" amb exempcions fiscals per electrificar i generar treball. Intensificació dels mecanismes d'adormiment social. Agreujament de les conseqüències del canvi climàtic.

2030	2033: guanya les eleccions la ultradreta. Fi del pacte social i inici de la Gran Privatització que acaba amb allò públic. Divisió de l'ESS en dos: → ESS servil al poder i elitista. → ESS de resistència, en xarxes de suport, ruralització, etc.
2030-2035	Desastre natural, inundació del Maresme (2033). Inauguració del Parc Temàtic Barcelonès (2035). S'illegalitzen els sindicats (2036).
2040	Els verds guanyen les eleccions a la ultradreta (2037). S'unifiquen tots els ajuts en una renda bàsica (2039). Tornen a estar permesos els avortaments.

L'ESS en el Green New Deal transformador

Relació amb entorn natural	ESS socioempresarial	ESS sociocomunitària
Gestió del territori regulada per l'administració i cedida a entitats de base social, partint de lògiques de gestió democràtica dels béns comuns a través de la participació ciutadana. Ciutats més naturalitzades i entorns rurals més habitats, i harmonització de la relació camp-ciutat. Relocalització de la producció d'aliments. L'educació té en compte la relació i el respecte cap a la natura com a eix. Es transversalitza la lògica de gestió publicocooperaativa i comunitària en la gestió d'allò públic. Es vetlla per la preservació dels béns comuns.	Serveis bàsics intervinguts des de l'estat (mínims i màxims vitals). Producció localitzada i redimensionament de l'economia (les necessitats es resolen de manera propera): organitzada per l'Administració pública i articulada amb l'ESS des de lògiques publicocomunitàries i cooperatives, sempre vetllant per l'interès comú. Més democràcia en les organitzacions empresarials Generalització de les contractacions públiques amb criteris socials i ambientals Arraconament i retirada de les grans corporacions que, mitjançant una agressiva fiscalitat verda (articulada amb participació ciutadana), les obliga a restaurar danys històrics. Aquesta campanya fa caure la reputació de les grans corporacions de manera definitiva.	Molta presència de gestió i participació comunitària, amb la tensió entre l'estat i les entitats/comunitats que suposa. Acollida de gran quantitat de gent migrada; per tant, més diversitat. Acollida encara condicionada a l'accés a recursos. Més acceptació del collectiu LGTBIQ+ La transparència i l'horizontalitat són peça clau i valor fonamental. Capacitat per unir ESS i moviments socials que lluiten per aconseguir els drets bàsics i "no deixar ningú enrere". S'uneixen les causes, es respon de manera comunitària i conjunta a situacions de vulnerabilitat, injustícia, discriminació, etc. Centralitat de les cures i plena consciència que l'esfera productiva no se sosté sense la reproductiva. La imbricació entre Administració pública i comunitats locals genera més relacions collectives i comunitats més fortes. Foment de la comunitat i del treball dins de la comunitat ja des de l'educació.

Portada de diari

Catalunya és referent amb el seu model de comunitats energètiques a Europa després d'assolir el 95% de cobertura territorial.	La presidenta del Govern avalua el pla Catalunya Cooperativa després de deu anys de la seva implementació.	La Gran Acollida provoca la reducció de la mitjana d'edat de la població.	La reforestació del Montseny després del gran incendi del 2028 dona els primers fruits.	Només les sòcies de Som Energia no tindran el tall de llum de les 19 h.	
Catalunya recupera les hectàrees de cultiu de 1750.	S'aprova la setmana laboral de quatre dies.	1 de cada 3 catalans no té cotxe i en fa servir de compartit.	L'ESS, en col·laboració amb institucions públiques, suposa més del 50% de l'activitat econòmica de Catalunya.	Mor l'últim neoliberal.	Suma't a la gestió comunitària i resol les teves necessitats quotidianes.

Fil temporal

Entre 2023-2027	Onades de crisis (energètica, d'abastiment alimentari, etc.), crisi d'abastiment d'aigua, gran incendi a causa de la sequera. Sensibilització des de dispositius públics i privats per generar gestions comunitàries. → això porta a un qüestionament profund de la privatització i de la gestió que s'ha fet durant molts anys dels recursos naturals, la distribució de la riquesa, etc., que porta a més reforç del sector públic, amb molta sensibilitat per allò comunitàri.
A partir de 2027	L'ESS és agent polític.
Al voltant de 2030	Esclata una guerra → continua el qüestionament profund de la privatització i de la gestió que s'ha fet durant molts anys dels recursos naturals, la distribució de la riquesa, etc., que porta a més reforç del sector públic, amb molta sensibilitat per allò comunitàri.
A partir de 2035	Es manté el creixement progressiu de l'ESS i hi ha un veritable salt d'escala, amb suport de les polítiques públiques. Enfortiment del sector públic.

L'ESS en el decreixement

Relació amb entorn natural	ESS socioempresarial	ESS sociocomunitària
Gestió cooperativa del territori des d'una lògica de bioregions, delegant sobirania a l'àmbit local (pobles i ciutats), des d'on es generen espais de relació supralocals.	Augment de la circularitat de l'economia i redimensionament als límits físics i les necessitats humanes.	Hi ha més atenció a la justícia social i les cures des de l'àmbit local, tot i que no està exempt de conflictes.

Paper central de l'ESS en els espais de governança locals.	Canvis contradictoris en el món del treball: malgrat la reducció de la jornada laboral a 30 hores setmanals, hi ha feines més dures, més mecàniques/manuals i dirigides a la reparació i l'obtenció de recursos.	Generalització de les pràctiques d'intercanvi, monedes locals, bancs del temps...
Prolifera el model de ciutat mitjana.	Reforç de l'ESS amb aliances, i també a base d'hibridar-se amb les administracions públiques en una nova definició d'allò públic.	La televisió i els mitjans de comunicació de masses reproduieixen valors verds, justos i solidaris.
Usos de solars urbans com a illes climàtiques i espais de cures.	50% de l'economia en moneda local.	La tinença de propietats està limitada a les necessitats de la vida.
Expropiacions i cessions de territori per la gestió comunitària.		Les xarxes d'habitatge cooperatiu tomben les lleis que defensen els grans propietaris.
S'estenen les remunicipalitzacions de l'aigua i de l'energia des de lògiques de gestió publicocomunitària.		Prolifera la gestió comunitària d'equipaments.
Relocalització productiva i preponderància del sector energètic i alimentari.		Es reproduieixen les pràctiques basades en el coneixement lliure.
Ruralització de la societat: el 10% de la població treballa en el sector primari.		S'introduceix una assignatura sobre autogestió a l'educació formal.
Augment de la ramaderia i la seva integració en la gestió del territori.		
Predominen les xarxes de distribució i l'abastiment alimentari de proximitat.		

Portada de diari

Aquest cap de setmana se celebra la setzena edició del festival de la bioregió dels Pirineus.	Dades de l'últim CIS: 7 milions de persones veuen millorada la seva qualitat de vida gràcies a la gestió comunitària de recursos.	El consell interbioregional obre un procés participatiu per a la regulació de la mineria urbana.	S'inaugura el nou parc agrari autogestionat a les antigues instal·lacions de l'aeroport del Prat.	L'informe del CIS apunta també que el camp català alimenta ja a tota la població, i que l'ESS genera el 75% dels llocs de treball.	Tanca l'última residència geriàtrica assistencial de Catalunya.
La indústria de l'automòbil ja és 100% renovable.	S'inaugura el "Museu Fòssil".	El Barcelonès ha deixat de ser la comarca més poblada.			

Fil temporal

Entre 2023-2025	L'ESS reforça les seves estructures, especialment en entorns rurals Creix la tensió entre les ciutats i el món rural.

A partir de 2025	Arriba la crisi energètica, combinada amb sequeres i escassetat d'aigua cada vegada més severes – La Gran Crisi. iAixò té diverses conseqüències: → Es trenquen les cadenes globals de cures, es tanquen les fronteres i això genera un retorn als països d'origen (decreixement demogràfic). → Internament, es genera un èxode urbà. → L'ESS i els moviments socials fan acció proactiva per donar una resposta a la crisi i proliferen els projectes cooperatius, cada vegada de més escala. → L'ESS guanya pes polític i esdevé més crítica amb les administracions.
A partir de 2030	L'ESS se situa al voltant del 20%-30% de l'economia i contribueix a un canvi social i institucional. S'emprèn un canvi polític enfocat a la descentralització i el reforç de les sobiranies locals, del qual es fan responsables les administracions públiques.
A partir de 2035	Es posen en marxa els consells bioregionals que funcionen amb lògiques participatives per regular les activitats que es desenvolupen en l'àmbit local, i on l'ESS ocupa llocs de poder.

Un full de ruta per l'ESS per caminar cap als futurs desitjables

A la segona fase del taller, els grups van enfocar la reflexió en les estratègies i les accions prioritàries que s'han de dur a terme en l'actualitat per potenciar els aspectes de futur desitjables i per frenar o evitar els no desitjables. Tal com s'esperava, dels escenaris ecofeixisme i Green New Deal corporatiu sorgeixen la major part d'aspectes no desitjables, mentre que dels altres dos surten la majoria d'objectius o aspectes de futur que es volen assolir.

Aquesta feina es va posar en comú a la sessió plenària de tancament. D'aquesta manera, es va configurar un conjunt d'estratègies i accions que permeten a l'ESS tenir un marc estratègic des del qual aterrjar els plans sectorials i territorials.

Les estratègies es van agrupar en nou grans eixos:

1. Relat i comunicació
2. Politització de l'ESS i articulació amb moviments socials
3. Incidència sobre les institucions i els marcs normatius
4. Reforç del teixit comunitari i de l'arrelament territorial de l'ESS
5. Relació amb entorns naturals i béns comuns
6. Reforç i ampliació del mercat social i la intercooperació
7. Migracions i diversitat

8. Dimensió internacionalista de l'ESS**9. Reforç de sectors estratègics:**

- 9.1.** Agroalimentari
- 9.2.** Educació
- 9.3.** Tecnologia
- 9.4.** Habitatge
- 9.5.** Salut i cures
- 9.6.** Cultura
- 9.7.** Energia
- 9.8.** Mobilitat

A continuació fem un resum de les principals estratègies identificades en cada un d'ells.

1. Relat i comunicació

1.1. Enfortir la presència de l'ESS i del relat de la transició ecosocial als mitjans de comunicació de masses, i generar formats innovadors per guanyar influència. Possibles accions:

- Incidir sobre la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals i introduir-hi contingut vinculat a la transició ecosocial.
- Crear premis en diferents àmbits per potenciar les creacions culturals amb rerefons ecosocial.
- Afavorir la creació *d'influencers* de la transició ecosocial.
- Dur a terme accions de guerrilla comunicativa per desconstruir els relats de l'extrema dreta i el capitalisme verd.

1.2. Fer més atractiu el relat de l'ESS i la transició ecosocial, enfatitzant la dimensió col·lectiva i reduint visió catastrofista. Possibles accions:

- Integrar el relat procomú, anticapitalista i decreixentista a la mateixa ESS.
- Apel·lar al bon viure i al gaudi de la vivència d'una "vida d'ESS".
- Pensar en missatges simples però clars, com el 30/30/30 (30 públic, 30 ESS/comú, 30 privat).
- Confrontar els missatges de la por i l'odi amb l'esperança.

2. Politització de l'ESS i articulació amb moviments socials

2.1. Reforçar en vincle entre l'ESS i els moviments socials per evitar l'acomodament de l'ESS i polititzar-la. Possibles accions:

- Alliberar recursos econòmics i materials de l'ESS per reforçar moviments socials i mobilitzacions.
- Estendre i donar a conèixer l'ESS als moviments socials.
- Estrènyer vincles específicament amb:
 - Moviments per a la defensa dels serveis públics amb l'objectiu d'incidir conjuntament sobre les institucions.
 - El món sindical per apropar-lo a l'ESS i la transició ecosocial.
 - La lluita antirepressiva per reforçar la capacitat d'autodefensa dels moviments socials.

2.2. Autoformar-se en la situació d'emergència climàtica i energètica i en transició ecosocial en general.

2.3. Crear fòrums locals i espais de diàleg per estratègies supralocals per afavorir la transició ecosocial des de l'àmbit local. Possibles accions:

- Impulsar les "comunitats en transició" com a projecte per reforçar els processos de transició ecosocial en l'àmbit local.

3. Incidència sobre les institucions i els marcs normatius

3.1. Reforçar la capacitat de l'ESS com a actor polític per afavorir canvis legislatius.

3.2. Obrir les interlocucions polítiques més enllà de les de l'ESS per incidir en sectors estratègics, aprofitant l'expertesa sectorial creada.

3.3. Afavorir la contractació pública responsable.

3.4. Aconseguir incentius fiscals per afavorir el creixement de l'ESS i la transició ecosocial (per exemple, impost de societats progressiu en funció de l'impacte; fiscalitat verda i que penalitzi les emissions de CO₂; o perseguir l'evasió fiscal, especialment en relació amb els paradisos fiscals).

3.5. Redefinir la participació ciutadana d'acord amb lògiques de coproducció i gestió comunitària (ampliar la decisió sobre allò públic fora dels límits de l'administració).

4. Reforç del teixit comunitari i l'arrelament territorial de l'ESS

4.1. Aconseguir que l'ESS tingui més arrelament territorial, sobretot establint aliances amb el petit comerç i el teixit associatiu.

4.2. Reforçar les xarxes de suport mutu i les economies comunitàries. Possibles accions:

- Identificar referents comunitaris per a la creació de xarxes de suport i pràctiques comunitàries.
- Dissenyar una estratègia de replicabilitat de pràctiques comunitàries, detectant bones pràctiques i eines i apropar-se a persones expertes per assessorar.
- Generar cultura de corresponsabilitat en la gestió d'espais comunitaris per part de la ciutadania.

4.3. Alliberar temps de les persones per a la participació ciutadana, i fer incidència per aconseguir la reducció de la jornada laboral.

5. Relació amb entorns naturals i béns comuns

5.1. Afavorir la recomunalització i regeneració d'entorns naturals i béns comuns naturals.

- Identificar béns comuns al territori.
- Crear entitats de l'ESS per a la gestió i custòdia del territori.
- Estrènyer la relació entre l'ESS, les ADF i la XCN.

6. Reforç i ampliació del mercat social i la intercooperació

6.1. Articular propostes socioempresarials de l'ESS de gran escala en sectors bàsics (cures, energia, cultura) per evitar que es puguin revertir o desmantellar. Possibles accions:

- Fusionar cooperatives.
- Aprendre dels models existents, com Som Energia, i replicar-los a altres sectors, com l'aigua, els residus...
- Mancomunar recursos i infraestructures.

6.2. Vincular l'ESS amb altres actors econòmics (PIMES, autònoms, petit comerç) per ampliar el mercat social. Possibles accions:

- Obrir les eines com Pam a Pam i Balanç Social al món PIME i autònoms.
- Impulsar monedes locals per generar suports i aliances en l'àmbit local.

6.3. Afavorir la reindustrialització verda i cooperativa.

6.4. Crear fons de finançament específics per a projectes de l'ESS enfocats a la transició ecosocial.

7. Migracions i diversitat

7.1. Garantir la presència de l'ESS a les iniciatives i entitats de l'àmbit migratori i posar el focus en l'antiracisme. Possibles accions:

- Utilitzar les entitats de l'ESS per afavorir la regularització de persones en sit uació irregular.
- Afavorir i visibilitzar projectes col·lectius impulsats per persones migrades o racialitzades (per exemple, Top manta).
- Potenciar la feina de MigrESS i Cercle de Migracions de Coòpolis.

7.2. Afavorir una ESS més popular i diversa, facilitant la participació de col·lectius poc presents ara.

8. Dimensió internacionalista de l'ESS

8.1. Garantir la presència de l'ESS a les iniciatives i entitats de l'àmbit migratori i posar el focus en l'antiracisme. Possibles accions:

- Reforçar el Comerç Just com a estratègia internacionalista.
- Reconèixer i visibilitzar resistències estrangeres.
- Aprendre dels moviments socials de l'àmbit internacional.
- Participar en iniciatives d'enxarxament internacional.

9. Reforç de sectors estratègics

Es proposa potenciar els sectors essencials i deslligar-los de les dinàmiques capitalistes. S'esmenten deu sectors, tres dels quals tenen un desenvolupament d'accions específic, mentre que els altres set no. Els set sectors que no tenen un desenvolupament específic són:

→ Habitatge	→ Energia
→ Treball	→ Mobilitat
→ Salut i cures	→ Residus
→ Cultura	

Els tres sectors amb desenvolupament específic els detallarem a continuació:

9.1. Agroalimentari

9.1.1. Facilitar el moviment d'activitats i persones cap a zones rurals. Possibles accions:

- Aconseguir espais d'acollida i vincle a tot el territori.
- Fer una diagnosi de terres cultivables i aigua disponible.

→ Comprar terres per crear un banc de terres.

9.1.2. Generar espais per definir estratègies comunes, a escala supralocal, en alimentació i agroecologia.

9.1.3. Incidir sobre els hàbits alimentaris. Possibles accions:

→ Celebrar el "dia del vegà" un cop a la setmana.

9.1.4. Ampliar les cadenes de subministrament locals i basades en pràctiques agroecològiques. Possibles accions:

→ Apropiar-nos d'experiències existents, com els mercats municipals.

→ Repolititzar i recuperar la relació amb les cooperatives agràries.

→ Afavorir la creació i el creixement de cooperatives de consum amb corresponabilització consumidores-productores.

9.1.5. Incidir sobre el Departament d'Acció Climàtica per fer polítiques integrades de mobilitat, energia i agràries, i aconseguir finançament per a projectes pilot de transició ecosocial territorial.

9.2. Educació

9.2.1. Estendre el model d'escola cooperativa com a model públic.

9.2.2. Treballar amb l'educació formal i informal, especialment amb esplais i associacions d'educació en el lleure.

9.2.3. Transversalitzar l'ESS i la transició ecosocial en l'educació d'infants i joves (a tots els nivells del sistema educatiu), per a la construcció d'un nou relat i una nova cultura col·lectiva. Possibles accions:

→ Afavorir l'obertura de les escoles al seu entorn.

→ Promoure cursos i assignatures comunes a tothom en ESS i transició ecosocial.

→ Ampliar experiència REDEFES (educació financera a les escoles).

9.3. Tecnologia

9.3.1. Estendre el model d'escola cooperativa com a model públic.

- Deixar de fer servir Google i programari privatius dins de l'ESS.
- Educar en les TIC democràtiques i obertes.

POSSIBLES

POSSIBLES

POSSIBLES

POSSIBLES

POSSIBLES

4

**CELEBRAR LES VICTÒRIES
PER SEGUIR LLUITANT**

El divendres al vespre, a les Cotxeres de Sants, es va celebrar l'acte d'obertura del Fòrum sota el títol "Celebrem les victòries per seguir lluitant!". Com el títol indica, l'espiritu d'aquest acte era sobretot commemorar i posar en valor les victòries assolides en els darrers anys des de diferents moviments que lluiten per una transició justa, democràtica i ecofeminista; per tant, connectar les participants amb la dimensió emocional de la lluita compartida.

L'acte va tenir diferents parts que detallarem tot seguit:

1r. Benvinguda i presentació del Fòrum, a càrrec d'Eva Vilaseca i Rubèn Suriñach, coordinadors del projecte.

2n. Taula de lluites i debat estratègic:

- Bernat Lavaquiol, plataforma Stop JJOO
- Ariadna Cotén, plataforma Zeroport
- Maria Campuzano, Aliança contra la Pobresa Energètica
- Yaiza Blanch, cooperativa Som Energia

Moderació a càrrec de Rubèn Suriñach

Lectura del manifest entre totes les impulsors del procés.

3r. Celebració:

Poema "La línia corba", d'Adriana Bertran
Concert: Lola and the Rhinos

Aprenent i emocionant-nos amb les lluites compartides

La taula inicial del Fòrum vam comptar, doncs, amb les plataformes Zeroport i Stop JJOO, i amb l'Aliança contra la Pobresa Energètica i Som Energia. Totes són experiències d'èxit, cada una en el seu àmbit, i la lluita per una transició ecològica justa i democràtica és el nexe comú de totes.

De la mà de Bernat Lavaquiol ens vam endinsar en el gran plantejament estratègic del moviment contra els Jocs Olímpics d'Hivern amb dues idees clau: d'un costat, l'enfortiment de l'organització de base, generant grups locals a totes les comarques del Pirineu i promovent l'autoformació política. I de l'altre, la simplificació i l'elecció de quin missatge enviar a cada tipus de públic per generar hegemonia cultural en contra dels Jocs entre la població del Pirineu.

Ariadna Cotén va compartir la desesperació per intentar trencar el relat dominant sobre l'aeroport i la tramposa dicotomia de triar entre progrés econòmic i "salvar uns aneguets", fent referència a la reducció de la problemàtica de l'ampliació a la qüestió de la Ricarda. Cotén va explicar tots els esforços que han fet per situar al centre del debat el veritable conflicte de fons: el greu impacte climàtic de l'aviació en un context d'agudització dels efectes de l'escalfament global.

Maria Campuzano va explicar les victòries quotidianes viscudes als seus grups de suport, però també les difícils situacions familiars que havien d'abordar, sovint amb les dones al capdavant, per fer front a talls d'aigua o d'electricitat. També va compartir l'emoció viscuda amb l'aprovació de la llei contra la pobresa

energètica o amb la condonació del deute de 35.000 famílies amb Endesa, i va reconèixer que, probablement, no havien celebrat prou aquestes fites.

Yaiza Blanch va detallar les dificultats de gestionar un projecte cooperatiu en creixement continu i en un sector tan hostil com l'elèctric, i va comentar que un dels reptes de l'ESS és convertir-se en una alternativa real al capitalisme. Una idea que va destacar és que cal viure la tensió contínua dins de l'entitat no com un problema, sinó com un estat desitjable, ja que aquesta tensió en el model organitzatiu és el que t'empeny a la millora contínua, partint de la base que l'estabilitat no existeix i encara menys en un projecte cooperatiu de creixement accelerat.

El Manifest per una Transició Ecosocial Justa i Democràtica

En acabar la taula, diferents representants de les entitats impulsores del Fòrum van llegir el primer document polític de la trobada: el **Manifest per una Transició Ecosocial Justa i Democràtica**, que trobareu a l'Annex.

Poesia i música per alliberar les emocions

Després es va donar pas a un poema teatralitzat de l'Adriana Bertran, que va deixar frases com aquesta:

Poema "La línia corba", d'Adriana Bertran

*Som avui aquí
perquè el relat repetit
se'ns ha quedat petit:
duem les preguntes esmolades,
hem esquinçat les pantalles on hi havia la seva distopia projectada.*

Per tancar la primera jornada del Fòrum, Lola and the Rhinos van posar ritme a la vetllada, i la cooperativa Capfoguer, la cervesa artesana.

POSSIBLES

POSSIBLES

POSSIBLES

POSSIBLES

POSSIBLES

5

**CONSTRUCCIÓ D'UN FULL
DE RUTA PER LA TRANSICIÓ
ECOSOCIAL**

L dissabte, a la seu històrica de la Universitat de Barcelona, es va celebrar la jornada central del Fòrum que va agrupar més de 300 persones en els diferents espais de debat i treball que es van definir. La jornada es va plantejar amb sessions plenàries a l'inici i al final del dia, i amb dos grans blocs d'activitats: d'una banda, el treball per eixos estratègics (que es va fer en cinc grups paral·lels), i de l'altra, el carrusel de xerrades curtes per conèixer experiències o reflexions sobre els diferents temes rellevants per a una transició justa, democràtica i ecofeminista.

Cal destacar que, a l'inici del Fòrum, les estudiants d'End Fossil ens van donar la benvinguda i van explicar la seva lluita a la universitat per retirar el finançament d'empreses vinculades a l'oligopoli energètic.

A continuació mostrem el detall del programa del dia, i més endavant desenvolupem els resultats obtinguts dels cinc eixos estratègics.

Objectius i dinàmica de treball del taller

La tècnica emprada al taller s'explica amb detall la Guia pràctica per a la construcció participativa d'escenaris de futur per la transició ecosocial, però, resumidament, persegueix aquests objectius:

Plenària d'obertura

9h: Benvinguda i presentació d'End Fossil com a amfitriones.

9:30h: Presentació del procés del Fòrum i dels quatre escenaris de futur (accés a la presentació)

10:30h: Mirades transversals per una transició justa, democràtica i ecofeminista.

- Mirada ecofeminista, amb Blanca Bayas Fernández, investigadora de l'Observatori del Deute en la Globalització.
- Mirada des de la justícia global, amb Aimée Martínez Vega, activista i defensora de Drets Humans i del Medi Ambient del Movimiento Ríos Vivos de Colòmbia.

Grups de treball per eixos estratègics

11:30h: Diagnòstic compartit per cada un dels eixos.

15:00h: Definició de línies estratègiques a cinc anys vista i accions urgents de curt termini.

Els cinc eixos són aquests:

I: Mobilització, denúncia i resistència, amb la dinamització d'Ecologistes en Acció i la ponència inspiradora de l'activista de Zone à Defendre (França).

II: Incidència institucional i sobre marcs normatius, amb la dinamització de l'Observatori DESC i la ponència inspiradora de Marco Aparicio, president de l'Observatori DESC.

III: Construcció d'alternatives econòmiques, amb la dinamització de la XES, Coòpolis i LaCoordi i la ponència inspiradora de Jordi Garcia, membre de la XES.

IV: Reforç del teixit comunitari i la governança comunitària, amb la dinamització de FemProcomuns i la ponència inspiradora de Mariona Soler, membre de la Xarxa d'Espais Comunitaris (XEC), i Guiomar Vargas, del Col·lectiu de Professionals del Treball Comunitari de Catalunya.

V: Comunicació i relat, amb la dinamització de l'Observatori del Deute en la Globalització i la ponència inspiradora de Lucrecia Baquero, consultora de comunicació especialitzada en estratègia de continguts, narratives i campanyes de sensibilització.

Carrusel de xerrades curtes

11:00h: "El futur del treball davant la crisi ecosocial", amb Javier Pacheco, secretari general de Comissions Obreres a Catalunya.

11:30h: "On és la pagesia?", amb Alfred March, de La Rural, i Ana Correro, d'Arran de Terra.

12:00h: "Comunitats energètiques – Fem possible un nou model energètic", amb Carla Millán, de Civic Energy, Eplural i la moderació de Gaia D'Elia de Batec.

12:30h: "Rebel·lies ecofeministes contra el poder corporatiu", amb Júlia Martí, d'OMAL.

13:00h: "Crisi ecosocial i migracions: consideracions antiracistes", amb MigrESS i TopManta.

14:30h: "Parlar de transició ecosocial a la universitat: la nova assignatura de la UB", amb End Fossil i professorat de la Universitat de Barcelona.

15:00h: "Extractivisme per alimentar el capitalisme verd? La perspectiva des del Sud global", amb Aimée Martínez, de Movimiento Ríos Vivos.

15:30h: "La Utòpica: xarxa d'iniciatives per la transició ecosocial de Balears", amb Atuk Iturregui, de La Utòpica.

16:00h: "Assemblees Ciutadanes pel Clima", amb Àlex Guillamón, de Rebel·lió o Extinció i Entrepobles.

Tot seguit exposem els resultats obtinguts dels cinc eixos estratègics, així com les principals conclusions per seguir treballant la confluència d'actors per impulsar la transició ecosocial.

EIX 1:

CONSTRUCCIÓ D'ALTERNATIVES ECONÒMICHES

Aquest eix es va marcar aquests objectius:

- Generar una visió compartida de reptes i oportunitats en l'enfortiment de les alternatives econòmiques per a una transició ecosocial.
- Dibuixar les principals línies estratègiques d'acció d'àmbit nacional (que després es puguin adaptar territorialment o sectorialment en el postfòrum).
- Definir dues o tres accions unitàries i prioritàries a dur a terme al 2023.

La dinamització dels debats la van fer els equips de la XES, Coòpolis i LaCoordi. Van participar-hi una trentena de persones a la sessió del matí i una quinzena a la sessió de la tarda.

Ponència inspiradora, a càrrec de Jordi Garcia Jané

La sessió va començar amb una ponència introductòria de Jordi Garcia Jané, de la qual destaquem algunes idees.

Idea 1: a quins canvis en el model econòmic podem aspirar en els propers deu o vint anys?

Probablement un procés de transició ecosocial no equivaldrà a la fi del capitalisme; sinó a una nova situació intermèdia i inestable en què de moment el domestiquem parcialment per evitar el pitjor. En els pròxims deu o vint anys, probablement no acumularem ni prou força per enderrocar-lo ni prou massa crítica d'iniciatives alternatives per saber com substituir-lo. Ara bé, és en aquests deu o vint anys que venen que ens juguem el futur de la humanitat, que hem d'aturar l'escalfament global, hem d'emprendre la transició energètica, hem d'impedir una guerra nuclear... Per tant, parafrasejant Walter Benjamin, la revolució mínimament possible per fer ara és accionar els frens d'emergència d'aquesta locomotora embogida que és el capitalisme patriarcal productivista per frenar-la abans que ens porti a l'abisme, i convertir després aquest fre en una palanca per desballestar del tot aquesta locomotora.

Idea 2: Dos tipus d'alternatives econòmiques

Necessitem dos tipus d'alternatives econòmiques al capitalisme:

- a)** Propostes o, almenys, **mesures macroeconòmiques alternatives** que siguin capaces de resoldre els pitjors efectes de la crisi ecosocial i que alhora siguin engrescadors per mobilitzar una majoria social, única possibilitat que els governs les apliquin.
- b)** **Realitats microeconòmiques alternatives:** l'**ESS**, impregnada d'altres economies crítiques com l'economia feminista i l'economia ecològica, que permeten millorar ja les condicions de vida de les classes populars, especialment en sectors bàsics: alimentació agroecològica, habitatge públic i cooperatiu, cures comunitàries, finances ètiques, etc. Aquestes realitats, a més de permetre satisfer necessitats, són laboratori de relacions socials no capitalistes, patriarcals o productivistes; són escola de politització dels sectors populars, creadores de subjecte emancipat que comença ja a viure d'una altra manera; i són també importants perquè necessitem un embrió d'una altra economia que, després d'un canvi social i polític, es pugui replicar, escalar i esdevenir hegemònica.

Idea 3: La transició ecosocial requereix tres grans reformes estructurals del capitalisme

1a: **Canviar el model de producció i consum** cap a un altre que impliqui decretirer a nivells absoluts per ajustar la demanda de materials i d'energia i la generació de residus als límits que ens imposa el planeta. Per aconseguir-ho, cal, com a mínim, ferçar els estats a dirigir aquesta transformació del model de producció i consum i comptar amb la classe treballadora i les classes populars en general per garantir una transició socialment justa.

2a: **Redistribuir millor els treballs** (productiu i reproductiu) i els seus fruits (la riquesa), i fer-ho partint de mesures com la renda bàsica universal, la cancel·lació del deute al Sud global, una fiscalitat ecològica i redistributiva, la millora dels serveis públics, la reducció de la jornada laboral i la democratització de les cures.

3a: **Crear un model econòmic més democràtic i localitzat.** Algunes proposades que poden ajudar a aconseguir-ho són la sobirania i la relocalització de sectors estratègics, així com la seva la planificació democràtica i participativa; la nacionalització-municipalització d'alguns d'aquests sectors i

la creació d'empreses públiques en la resta, així com l'expansió de l'ESS, com l'àmbit de democràcia i autogestió econòmica per excel·lència, i la cogestió per llei en les mitjanes i grans empreses capitalistes.

Idea 4: El paper de l'ESS

L'ESS no està prou desenvolupada per ser l'únic motor d'aquesta transició ecosocial que ja hauríem d'estar fent, ni ho estarà en un futur, sobretot perquè dins el sistema capitalista topa amb límits de creixement infranquejables. Però sí que hauria de ser un dels motors del nou model econòmic d'aquesta transició ecosocial, juntament amb un sector públic democratitzat.

Per tant, alguns dels rols de l'ESS en la transició haurien de ser:

- 1.** Donar resposta a **necessitats bàsiques** amb productes i serveis sostenibles (alimentació, cures, habitatge, productes manufacturats bàsics...), perquè després un Estat al servei de la transició ecosocial els estengui convertint-los en nous estàndards per a cada sector.
- 2.** Crear entitats d'ESS que siguin **referents replicables** en cada activitat essencial, en cada poble i barri, i en els diversos sectors que integren les classes populars.
- 3.** Potenciar la **dimensió comunitària**, convertint les entitats d'ESS també en comunitats i grups de suport mutu; generant iniciatives comunitàries per resoldre necessitats sense passar pel mercat capitalista (horts comunitàris, comunitats de préstec, xarxes de suport mutu, biblioteques d'eines i de coses, fires i xarxes d'intercanvi, bancs de temps, grups de criança compartida, etc.); creant béns comuns d'ESS (sòl comunitàri, flotes compartides de vehicles elèctrics, comuns digitals, bancs de terres i llavors...); promovent la gestió comunitària de terres, infraestructures, equipaments...; i pressionant, juntament amb altres actors socials com els sindicats, per la democratització dels serveis públics (desestatalitzar la cosa pública).
- 4.** Mostrar, des de les entitats d'ESS, que ja es pot començar a viure d'una altra manera, més justa, més sostenible... i també **de manera més feliç**.

Diagnòstic compartit

Per fer un diagnòstic compartit vam elaborar un DAFO (Debilitats, Amenaçes, Fortaleses i Oportunitats) per a cada una de les esferes econòmiques esmentades anteriorment.

A continuació compartim el buidatge de cada una d'elles:

Economia mercantil i reconversió del teixit productiu

Debilitats	Amenaces
• L'empresa privada depèn del marc lògic del creixement. • Dependència de recursos i energia a llarga distància. • Dependència del turisme en el model econòmic. • Dependència del lobby energètic. • Sectors estratègics que requereixen alta inversió i complexitat tecnològica. • No tenim un relat que arribi a les majories socials.	• Petit comerç amenaçat pel model Amazon. • Els lobbies atacaran quan se sentin amenaçats. • El relat de transició ecològica tecnocapitalista és el majoritari. • La urgència que ens imposa el canvi climàtic i les seves conseqüències (cal enfocar-se en la mitigació!).
Fortaleses	Oportunitats
• Tenim un relat molt consistent, però massa complex i minoritari. • El petit comerç com a espai que genera confiança a la ciutadania. • PIMES responsables com a potencials aliades des del pragmatisme del curt termini. • Extensa xarxa associativa.	• Accés i impacte sobre les majories socials a través del món del treball. • Treballar amb el món sindical per plantejar la reconversió dels grans sectors (per exemple, l'automoció). • Relocalització obligatòria i reconstrucció del teixit productiu. • Aliança amb PIMES i petit comerç. • Oportunitat de desenvolupament de nous sectors: energètic (comunitats energètiques), ferrocarril, sobirania alimentària (sindicats agraris), reconversió urbana, comerç i mercats...
Aspectes mixtos o no consensuats:	
El paper de les grans corporacions: tenen el potencial de generar canvis d'una escala molt gran, però no sembla que aquests canvis puguin atacar l'origen dels problemes, sinó que la motivació és el <i>greenwashing</i> .	

El paper de l'ESS en la transició

Debilitats	Amenaces
• Excessiva precariedad dins l'ESS. • Desequilibri territorial. • Poca visibilitat. • Som poques (5% de l'ocupació?). • No construïm projectes "tangibles" (molta cooperativa del sector serveis). • Molts agents no s'identifiquen amb el marc de l'ESS. • Pocs recursos materials. • Falta cohesió entre les pràctiques. • Falta d'estructura política d'organització del moviment.	• Canvi de cicle polític i retallada de subvencions. • No aconseguir sortir de les lògiques del mercat. • El relat de transició ecològica capitalista i el <i>green washing</i>. • L'adormiment social i la poca reacció social. • Molta tecnodependència.

Fortaleses	Oportunitats
• Hi ha un cert ecosistema de l'ESS en l'àmbit laboral. • Tenim força material si ens ho mirem en clau de moviment social (no com a actor econòmic). • Tenim recorregut i hem anat constraint referents.	• Canvi cultural i noves tendències més afins als valors de l'ESS. • Vitalitat de l'organització de famílies, AFA. • Aproximacions al teixit associatiu i l'educació no formal (caus, esplaïs). • Utilitzar la construcció des d'una mirada estratègica. • Aproximar-nos a l'agroecologia. • Tenim un relat i unes mecanismes de comunicació consistents. • La mobilitat que generarà la crisi que vindrà. • Les comunitats energètiques i la seva proliferació. • L'aprofitament de recursos urbans.

Sector públic i reforç i democratització dels serveis públics

Debilitats	Amenaces
• Debilitat dels serveis públics al llarg dels anys, especialment arran de la crisi de 2008, amb una onada de privatitzacions combinada amb el deute com a mecanisme de finançament (que provoca dependència de mercats internacionals). • Falta d'eficiència i excés de burocràcia. • Falta de recursos econòmics i personal. • Falta de rendició de comptes/seguiment.	• Desprestigi del sector públic. • La influència del poder corporatiu i els seus <i>lobbies</i>. • Privatització. • Polarització de la societat.
Fortaleses	Oportunitats
• La universalitat dels serveis públics. • El funcionariat com a personal capacitat, a qui falta motivar per treure el màxim potencial.	• Capacitat de planificació estratègica a llarg termini. • Regulació. • Experiències de democratització dels serveis públics, de baix a dalt. • Poder contundent per prendre decisions no populars però necessàries.

Economia reproductiva i democratització de les cures

Debilitats	Amenaces
• Mercantilització capitalista de les cures. • Pèrdua progressiva de sabers necessaris per a la vida (eines d'autogestió). • Poca implicació dels socialitzats com a homes en el discurs entorn de les cures. • Individualització de les cures. • Afebliment de les xarxes comunitàries. • Salut mental afeblida i estigmatitzada.	• En context de crisi, el sector de les cures és altament vulnerable i susceptible de ser més precaritzat. • Poca disponibilitat de temps. • Enveliment de la població. • Potencials talls en subministraments (aigua, llum) tensaran encara més l'aprovisionament de cures en l'àmbit privat.

Fortaleses	Oportunitats
• Són imprescindibles. • Element articulador en temps de crisi. • L'experiència de les cooperatives d'habitatge i consum. • Cada vegada hi ha més cooperatives de serveis de cura. • Moviment de famílies, AFA, etc., molt viu.	• Debat social cada vegada més present. • Proveir algunes cures des del sector públic. • Renda bàsica per permetre provisió de cures de forma comunitària. • Simplificació, descomplexització de la societat. • Collectivitzar necessitats en temps de crisi.

Línies estratègiques i accions

Pel que fa a línies estratègiques i accions, van sorgir força propostes, que es van anar definint i es van agrupar i prioritzar per generar un recull clar d'estratègies.

A continuació detallarem tot el que va sortir, així com les línies i accions prioritades i els actors que haurien d'impulsar-les.

Recull de totes les línies estratègiques proposades

1. Treballar amb sindicats agraris per avançar en la sobirania alimentària.
2. Col·laborar amb moviment per la sobirania alimentària global (per exemple, xarxes de comerç just).
3. Fer plans de desenvolupament de nous sectors, especialment en reconversió urbana.
4. Aproximar les PIMES responsables i el petit comerç a la transició ecosocial.
5. Treballar amb sindicats per proposar alternatives als grans sectors: energia, mobilitat, turisme, residus...
6. Treballar la dimensió de justícia global de la transició ecosocial.
7. Promoure la renda bàsica universal.
8. Promoure la democratització i gestió comunitària de l'Estat/serveis públics.
9. Promoure la reducció de la jornada laboral a quatre dies.
10. Millorar la coordinació i planificació estratègica entre tots els actors de l'ESS.

11. Enfortir i defensar els serveis públics.

12. Promoure la transició ecosocial des de l'àmbit local a través de les comunitats en transició.

Línies de treball i accions prioritàries 2023-2024

Acció 1: Coordinació estratègica dels actors de l'ecosistema de l'ESS

Com? Trobada o procés entre la Xarxa d'Ateneus Cooperatius, la Xarxa de Municipis de l'ESS, la Xarxa d'Economia Solidària, la Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya, la Xarxa de Comunalitats Urbanes, etc., per millorar la planificació estratègica i l'articulació sectorial de l'ESS i ser més eficients.

Acció 2: Campanya per la jornada laboral de quatre dies

Com? Impulsar una campanya per reduir la jornada laboral, i fer que, des de l'ESS, es promogui un mes de jornada laboral de quatre dies entre totes les entitats de l'ESS, que pugui servir com a element simbòlic però també per demostrar que és possible.

Qui? XES i ecosistema de l'ESS, amb campanya més àmplia amb actors que hi estiguin interessats.

Acció 3: Campanya de defensa dels serveis públics, fent èmfasi en l'aigua

Com? Enfortir els espais i campanyes de defensa dels serveis públics iaprofitar el moment que es pot generar al voltant de l'aigua com a bé comú (municipalitzacions, sequera i CC...).

Qui? AMAP, AMEP, ESF, Aigua és vida, XJC.

Acció 4: Comunitats en transició

Com? Promoure les comunitats en transició com a procés d'àmbit nacional amb una marca comuna (similar a l'estrategia desenvolupada inicialment per Transition Towns i la Red de Transición, però fonamentada en les xarxes locals d'ESS, ateneus cooperatius, comunalitats...), i amb una caixa d'eines per impulsar projectes estratègics: comunitats energètiques, grups i cooperatives de consum agroecològic, habitatge cooperatiu i BiblioCoses.

Qui? Futurs imPOSSIBLES, XES, Coòpolis, XAC, XJC.

Acció 5: L'Informe del futur del treball a Catalunya

Com? Fer un treball bilateral amb el món sindical (CCOO, CGT, IAC...) per elaborar un informe conjunt que abordi el futur del treball a Catalunya en un context de crisi climàtica i energètica, i que serveixi per impulsar un canvi en les polítiques públiques per a una reconversió productiva.

Qui? XES, XJC, CCOO, CGT i IAC,

EIX 2: INCIDÈNCIA INSTITUCIONAL I SOBRE ELS MARCS NORMATIUS

Aquest eix es va marcar aquests objectius:

- Generar una visió compartida de reptes i oportunitats.
- Dibuixar les principals línies estratègiques d'accio d'àmbit nacional (que després es puguin adaptar territorialment o sectorialment en el postfòrum).
- Definir dues o tres accions unitàries i prioritàries a dur a terme el 2023.

La dinamització dels debats la va fer l'equip de l'Observatori DESC. Van participar-hi una trentena de persones a la sessió del matí i una desena a la sessió de la tarda.

Ponència inspiradora, a càrrec de Marco Aparicio

Marco Aparicio és professor de Dret Constitucional de la Universitat de Girona (UdG).

Principals idees: Marco Aparicio va fer una presentació de vint minuts sobre les possibles escletxes per on la incidència política a Catalunya era viable. Va explicar el funcionament de les ILP, les assemblees ciutadanes, els grups de control ciutadà (posant com a exemple el Centre Català d'Empresa i Drets Humans), propostes de modificacions de lleis (per exemple, ecocidi, llei 24/2015), etc.

Diagnòstic compartit

Després de desenvolupar per grups dos DAFO diferents (un per a la incidència en polítiques públiques i un sobre incidència en legislació), vam posar en comú els treballs dels dos grups i vam arribar a compondre un sol DAFO que resumia les amenaces, oportunitats, fortaleses i debilitats de la incidència política i en marcs legislatius.

Es va arribar a la conclusió que aquesta incidència tenia les següents característiques actuals:

DEBILITATS	AMENACES
• Falta de mecanismes de democràcia directa. • Fatiga en el treball d'incidència política des de la societat civil (que treballa en el temps lliure). • Desinformació dels càrrecs polítics i de la ciutadania. • Mentalitat molt enfocada al curt termini. • Desgast d'algunes formes de mobilització. • Absència d'incorporació de persones joves. • Disfuncionalitat de les normes existents. • Fragmentació de les estructures administratives i burocràtiques.	• Hipertròfia legislativa (paràlisi). • Secretaris i intervenció. • Ofensiva judicial (lawfare). • Potencial crisi de deute i polítiques d'austeritat. • Desprotecció dels ecosistemes per instal·lació massiva de renovables. • Abandonament de la gestió del territori i del món rural. • Greenwashing i la sensació " que s'està fent alguna cosa". • Interessos econòmics per davant dels interessos ecològics.
FORTALESES	OPORTUNITATS
• La implementació de l'Agenda Rural de Catalunya. • L'aprofitament dels buits legals. • L'augment de la consciència ecofeminista. • El teixit consolidat i transformador de l'ESS. • La sensació "d'estar fartes". • La bona coordinació dels moviments socials actuals.	• La bona coordinació dels moviments socials actuals. • Mecanismes de participació directa. • El tràmit d'aprovació de pressupostos. • Presidència d'Espanya al Consell de la UE. • Les eleccions a Catalunya (2025). • Desenvolupament reglamentari / desenvolupament legal. • Compra i contractació pública com a palanca de canvi. • Encariment de la vida i l'oportunitat de mobilització que suposa. • La coordinació entre administracions i dins d'elles. • La llei d'ESS. • Alineaments amb el moviment migrant i antiracista. • El desplegament imminent de l'agenda rural. • La crisi/collapse econòmic. • L'Assemblea Climàtica Catalana (tardor 2025). • La legislació pionera en alimentació. • Espai per a un sistema publicocomunitari de cures. • El desenvolupament de la democràcia electrònica vinculant.

Línies estratègiques i accions

A partir del DAFO fet durant el matí, es van discutir i elaborar diferents línies estratègiques i accions.

Recull de totes les línies estratègies i accions proposades

- 1.** Incidència en el desplegament de la Llei d'espais agraris.
- 2.** Constituir un Grup de Seguiment de l'Assemblea Climàtica Catalana.
- 3.** Crear una campanya per la desmercantilització dels drets.
- 4.** Crear una campanya per la implementació de la llei d'ESS.
- 5.** Potenciar espais de coproducció.
- 6.** Crear una campanya pel blindatge de pressupostos justos i socials.
- 7.** Crear una campanya per la implementació de la llei catalana de canvi climàtic.

Les estratègies van ser votades per les participants. Cadascú va emetre tres vots, i no es va poder votar la mateixa línia més d'un cop. D'aquesta votació van sortir com a prioritàries les línies següents:

- 1.** Crear una campanya per la desmercantilització dels drets.
- 2.** Crear una campanya per la implementació de la llei d'ESS.
- 3.** Crear una campanya pel blindatge de pressupostos justos i socials.

De cada línia estratègica es va treballar amb una acció per dur a terme entre 2023 i 2026.

Línies de treball i accions prioritàries 2023-2024

Acció 1: Crear una campanya per la desmercantilització dels drets

Qui? Una plataforma catalana + un vincle/xarxa internacional. Comprès per: plataformes pels serveis públics; jornades dels serveis públics; professionals i sindicats (marees) + fer un esforç per interpell·lar les afectades.

Com? A partir (1) d'un mapatge de casos de vulneracions; (2) ser generoses i vincular diferents lluites; (3) articular una campanya concreta de comunicació; (4) identificar l'enemic (fons voltors, lobbies, etc.), i (5) fer propostes concretes de garanties de drets. Es tenen en compte el dret a l'aigua, l'alimentació, l'habitatge, l'energia, les cures, la salut, l'educació, les pensions, etc.

Quan? Urgent entrar en l'Agenda 2030, utilitzar (potser) les eleccions catalanes.

Què necessitem? Grups territorialitzats; coordinació per cada dret concret.

Acció 2: Campanya per la implementació de la llei d'ESS

Qui? Comissió d'incidència de la XES + comissió d'ecologia de la XES. Enfortiment dels grups que ja treballen en l'aprovació i l'aplicació de la llei d'ESS.

Com? Aplicar el mandat del Fòrum; seguiment de l'aprovació de la llei d'ESS, establint línies vermelles o propostes de millora de cara a les esmenes; seguiment de l'aplicació de polítiques sota l'àmbit de la llei.

Quan? 30/03, assemblea de la XMESS (a Tarragona).

Acció 3: Campanya pel blindatge de pressupostos justos i socials

Qui? Una comissió transversal (es pensa primerament en ODG, DESC i ESF).

Com? Es volen blindar pressupostos socials i justos (un percentatge concret, a decidir) per garantir els drets a les persones. Per això, es pensa en una campanya de comunicació global per exigir blindar aquest percentatge dels pressupostos autonòmics per cobrir drets bàsics (es tenen en compte el dret a l'aigua, l'alimentació, l'habitatge, l'energia, les cures, la salut, l'educació, les pensions, etc.).

Quan? 2024 (abans de les eleccions autonòmiques)

EIX 3: REFORÇ DEL TEIXIT I LA GOVERNANÇA COMUNITÀRIA

Aquest eix el va coordinar la cooperativa femProcomuns amb el suport del grup de treball "Comunitàries XES". Van participar-hi una cinquantena de persones al matí i una vintena a la tarda.

La primera dinàmica del matí és una ronda de presentacions en dos cercles concèntrics. Cada participant parla amb tres personnes sobre la seva procedència i sobre per què s'ha interessat a participar en aquest eix.

Per fer visible la procedència geogràfica i l'experiència, i per conèixer les afinitats de cara a la creació dels grups de treball, es fa una dinàmica per situar-se a l'espai de la sala. Hi participa força gent, també de fora de Barcelona, i es constata la diversitat geogràfica de participants.

En aquesta primera dinàmica s'identifiquen les participants en els tres grups que es treballaran posteriorment, que són:

Grup 1: Xarxes relacionals (bancs d'aliments, bancs de temps, xarxa d'habitatge, PAH, Sindicat de llogateres...).

Grup 2: Espais autogestionats (espais públics de gestió comunitària, espais ocupats autogestionats, altres espais de gestió col·lectiva...).

Grup 3: Gestió col·lectiva/comunal de recursos (biblioteques de les coses, comunitats energètiques, cooperatives i entitats: Som Energia, Som Mobilitat, Som Connexió, Som Núvol, Pangea, Obici, Guifinet...).

Ponència inspiradora, a càrrec de Mariona Soler i Guiomar Vargas

Enfoquen la seva presentació a contextualitzar de què parlem quan diem teixit i governança comunitària. Parlem de les comunitats organitzades entorn del que ja existeix; comunitat com a col·lectiu de gent, que té una necessitat comuna, que s'organitza per donar-hi resposta amb un horitzó concret. Hi ha d'haver la voluntat de pertànyer i de vincular-t'hi. També parlem del teixit veïnal, territorial, associatiu potencialment autoorganitzable, i dels actors que hi poden incidir i facilitar-lo. Ens plantegem quina és la base perquè existeixi una comunitat, enfortir el que el veïnat té en comú, no simplement el fet que

comparteixin territori, per aconseguir que puguin acabar **col·lectivitzant maneres d'autogestionar les respostes a les seves necessitats.**

Marchioni diu que comunitari és el que fa una comunitat per aconseguir uns objectius comuns, el procés de definir aquests objectius, amb quina diagnosi prèvia, com es fa, a qui mirem, com mirem, des d'on estem constraint, com gestionem el poder, el qui, el perquè, l'estructura, etc. La clau és que les comunitats serveixin per evitar reproduir les mateixes desigualtats que ja tenim i la manera com utilitzem les eines de participació per trencar aquestes desigualtats.

Es reflexiona sobre com es veuria afectat el teixit comunitari en cada escenari de futur; sobre l'autonomia, l'empoderament i el reconeixement; sobre la legitimitat "pública" de les comunitats; sobre la democràcia directa, l'horizontalitat i la participació; sobre la interdependència, la inclusió i la solidaritat.

També es fa una pinzellada dels diferents actors que participen en la comunitat, com els serveis socials, els sistemes de salut, les entitats socials, els agents de l'administració, les veïnes, les persones afectades (pacients d'una malaltia, desallotjades, empobrides, vulnerabilitzades...), les persones que comparteixen necessitat/repte (alimentació, habitatge, criança, accés a l'aigua...), els equipaments, els projectes comunitaris, els col·lectius i les associacions, les xarxes relacionals, els nous agents fruit dels escenaris de futur...

Diagnòstic compartit

S'ha fet un diagnòstic per a cada un dels tres subeixos en què s'ha dividit la feina durant el matí.

Gestió de recursos

Aquests són tots els elements que sorgeixen de la diagnosi sobre la gestió comunitària de recursos:

- Importància de la inclusió de la diversitat.
- Canvi de paradigma i de relació entre Administració publica i comunitat.
- Disponibilitat de recursos vinculada als diners que ara venen de subvencions.
- Importància de la contractació pública amb totes les clàusules, perquè les respostes de l'ESS estiguin per davant de les d'altres empreses que no compleixen aquestes condicions.

- Com posem la vida al centre, les relacions entre nosaltres, dispositius de cura, treball de la consciència col·lectiva i la resolució de conflictes, i com això serveix per fer fort la comunitat.
- Amenaça de creixement de la desconexió, una desafecció entre nosaltres com a comunitat, però especialment cap a la vida pública. Hi ha una actitud de queixa sense acció, ens cal empoderament i decisió. Per exemple, moltes som sòcies de les cooperatives i no hi participem de manera activa, ni als consells de gestió ni a les assemblees.

Davant del perill que el sistema capitalitzi aquesta desafecció, i per evitar-ho, es fan una sèrie de propostes:

- Gestió dels recursos per part de les comunitats a través de la gestió directa o d'unes institucions que emanen de la comunitat. Ja hi ha iniciatives així (Som Energia, Som Mobilitat, Som Connexió, Som Núvol) que estan gestionant recursos de manera mancomunada i és important donar-les a conèixer perquè se sàpiga que aquesta gestió col·lectiva de recursos ja existeix, està funcionant d'una manera sostenible.
- Trobar maneres de comunicar-ho, també a través dels grans mitjans, i sobretot en l'àmbit privat donar a conèixer des de la pràctica com ho estem fent servir.
- Trobar iniciatives que ja existeixen, generar noves narratives sobre projectes que ja funcionen. Inspirar altres actors perquè s'afegeixin als projectes. Demostrar que ja està passant i és possible.
- A més de donar suport als projectes ja existents, fer-ne de nous, fer comunitats energètiques, fer cooperatives, fer projectes comunitaris.

Espais comunitaris

A continuació, resumim els principals aspectes desitjables i no desitjables.

- Desitjables: renda bàsica, cessió d'espais nous, noves normatives d'usos.
- No desitjables: extrema dreta, individualisme, falta de temps, falta d'espais d'articulació, de fer coses, de trobar-nos, de comunicar-nos, i fer-ho arribar i explicar-ho. També sortir de l'eix urbà Barcelona-cèntric.

Han sortit moltes fortaleses d'espais autogestionats i iniciatives comunitàries, sobretot vinculades a actors que ja estan treballant activament.

Hem vist la memòria històrica del que tenim com una fortalesa, com per exemple el període de la Segona República. Valorem la necessitat d'explotar aquests coneixements.

Hem vist projectes com el Balanç Comunitari, el Pam a Pam, la Utòpica, la Casa de Futurs, Fundació Emprius com a fortaleses.

D'aquest conjunt d'aspectes desitjables i no desitjables surten algunes propostes d'acció de cara a potenciar aquestes pràctiques i teixits:

- Difondre la gestió comuna de comuns urbans.
- Aconseguir recursos econòmics per a la gestió comunitària i, per tant, intensificar la feina d'incidència política.
- Enfortir el Pam a Pam, fent que també hi hagi experiències comunitàries, no només projectes cooperatius, per poder-nos identificar.
- El Fòrum ens pot servir per identificar fites comunes i compartides i potser planificar una agenda comuna en aquest sentit.
- Reforçar el vincle amb les escoles, amb projectes com Patis oberts o la Revolta escolar, on participa molta gent de les comunitats veïnals.
- Per organitzar-te necessites temps, i per tenir temps et cal no haver de treballar tot el dia, i per això necessites una renda bàsica, un 30% de lloguer social que no se't mengi tots els ingressos i reduir la jornada laboral.
- Cal recuperar els barris davant del creixement de l'extrema dreta, tornar a estar presents, arribar a tota la diversitat del veïnat.

Xarxes relacionals

A continuació resumim els principals aspectes desitjables i no desitjables:

- **No desitjable:** es potencia l'individualisme i l'aïllament social, que el relat comunitàri exclogui determinats sectors, que per salvar el capitalisme hi hagi una mercantilització, una cooptació corporativa dels espais de cures.

→ **Desitjable:** que s'impulsi la participació sobre la base dels drets humans, ser més plurals i diverses, crear un altre paradigma democràtic que no sigui crear nous partits, que sigui de baix a dalt i no cooptada per les institucions. Que l'administració doni suport als processos comunitaris, que s'hagin teixit xarxes fortes de governança inclusiva, amb una estructura democràtica i participativa.

Les amenaces venen del sistema econòmic, polític i mediàtic. En l'esfera econòmica per la disponibilitat horària, la divisió sexual del treball també és un gran condicionant, la precarietat, les expectatives de futur dels joves... Pel que fa al sistema mediàtic, trobem que fora del nostre entorn (que evidentment estem mobilitzades i esperançades) hi ha la falsa idea que no es poden aconseguir les coses, i això és un incentiu cap a la inacció. Els mitjans no comuniquen les nostres lluites, les nostres persistències, hi ha col·lectius amb més de cinquanta anys d'història (com les associacions veïnals). S'han creat xarxes d'affinitat sense interessos econòmics que després es poden vincular a altres col·lectius, en xarxes de cooperació.

Pel que fa a les debilitats, som poques i percebem que som les mateixes fent mil coses. Cal introduir diversitat, diverses identitats que permetin un diàleg més obert amb tots els actors que hi participen (també els joves). La crisi és una oportunitat com a canvi de paradigma; tot i la desgràcia, l'hem d'aprofitar i estar preparades.

Línies estratègiques i accions

Després d'agrupar les accions sorgides de la fase de diagnòstic i deixar de banda les que es pensa que ja s'estan treballant en altres grups (relat, incidència institucional), se seleccionen tres línies estratègiques per treballar-les:

- 1.** Fomentar la gestió col·lectiva i comunitària d'espais, terres i espais naturals.
- 2.** Teixir vincles que siguin la base per teixir comunitat a barris, pobles i regions.
- 3.** Fomentar la diversitat i la inclusivitat en les iniciatives comunitàries.

A continuació desgranem les diferents propostes que han sortit dins de cada línia estratègica.

Línies de treball i accions prioritàries 2023-2024

Línia 1: Fomentar la gestió col·lectiva i comunitària d'espais, terres i espais naturals

Dues propostes d'acció, descentralitzades i relacionades amb passar a mans col·lectives l'ús i gestió de l'espai públic, els equipaments i centres socials, terres cultivables i espais naturals:

Acció 1: Ocupacions simultànies d'espais comuns

Una de simbòlica, en què simultàniament a tot Catalunya, des d'allò comú, i d'allò públic com a comú, es recuperarien diversos espais. A cada territori es decidiria si es tracta d'un edifici, una terra cultivable o un espai natural o d'un altre tipus d'espai.

Acció 2: Enxarxament i enfortiment d'experiències de gestió comunitària de patrimoni

Fer trobades descentralitzades i consecutives, on posar en conjunt la recuperació col·lectiva i desmercantilització de patrimoni. Trobar casos reals, actuals i històrics; casos en lluita i en procés; posar en comú experiències d'autogestió comunitària de centres socials, equipaments, horts i espai públic, masoveria col·lectiva, habitatge comunitari i/o cooperatiu, gestió col·lectiva de terres de cultiu i pastura, custòdia del territori i dels espais naturals, etc. Caldria assegurar-se que algunes persones que han participat en una trobada també estan en l'altra o fer un itinerari d'un dia.

S'identifiquen agents que ja estan treballant en aquesta línia o que potencialment podrien fer-ho: entitats de custòdia del territori, ADF, col·lectius i entitats ecologistes, cooperatives que treballen el procomú, l'acció comunitària i temes de governança col·lectiva, xarxes i moviments per l'habitatge digne, entitats impulsores de l'habitatge cooperatiu, associacions i entitats que agrupen i fomenten la pagesia i la ramaderia, la repoblació rural, els estudis sobre terres cultivables i l'alimentació sostenible, la xarxa d'espais comunitaris i les entitats vinculades a la gestió cívica i l'autogestió d'espais públics, comuns i/o de propietat col·lectiva, entre d'altres.

Línia 2: Teixir vincles que siguin la base per teixir comunitat a barris, pobles i regions

Amb la idea de teixir vincles més enllà dels ja existents, de manera que en situacions de crisi o amenaça pugui emergir l'autoorganització comunitària i

per enfortir la solidaritat i evitar situacions en les quals el discurs feixista pugui arrelar. Es proposa una acció generadora de vincles:

Acció 1: Sopar de sopes i lluites, d'aquí i d'allà

Sopar de sopes i lluites d'aquí i d'allà: per compartir valors, construir comunitat i suport mutu, arribar a les persones no organitzades i demostrar que treballar i cooperar en comunitat sempre és millor. Infondre confiança, cooperació i pertinença i donar veu a la gent que normalment no en té.

Provocar espais de trobada on es creen els vincles, en un format de festa popular i no tradicional, un festival de sopes del món. Començaríem a treballar en el marc d'una trobada en la qual cadascú portaria una sopa que ha fet a casa. Entre festival i festival, fer processos de recuperació de la memòria històrica de les lluites que han funcionat, siguin veïnals, de la terra d'origen, que seràvixen d'exemples de bones pràctiques de quan cooperar en col·lectiu funciona.

Fer una guia explicant a tothom qui vulgui organitzar un festival similar com fer-ho. Difondre-la entre diferents actors, com ara casals, ateneus, escoles, AFA, que ja tenen capacitat d'arribar a persones que no estan organitzades. Una vegada el festival estigui en marxa, reavaluar i redefinir la guia. Un procés d'activació comunitària fet sota un codi de governança comunitària, democràtica, deliberativa, vinculant, popular.

Línia 3: Fomentar la diversitat i inclusivitat en les iniciatives comunitàries

Es proposen diferents accions o línies d'acció a aplicar a les iniciatives existents:

Acció 1: Fer un procés d'autoavaluació per veure d'on venim, on som, quines mancances tenim, quin tipus de comunitat és la que està mobilitzada i organitzada.

Acció 2: Fer una cartografia d'eines ja existents per ajudar a promoure la diversitat, aprofundir en les preguntes que planteja el balanç comunitari.

Acció 3: Conèixer amb més profunditat iniciatives com el Racó de les Cures, un espai de referència al barri del Poble-sec per a persones que treballen com a professionals de les cures, persones que les fan als seus entorns, persones que les necessiten, i on es teixeix una xarxa a partir de les necessitats de cada una.

EIX 4: MOBILITZACIÓ, RESISTÈNCIA I DENÚNCIA

Un dels principals objectius d'aquest eix era articular una estratègia de mobilització, resistència i denúncia que ens permetés avançar cap a la transició ecosocial a través d'un esperit de confluència de lluites i de la unitat d'acció entre els moviments i col·lectius que creuen en aquesta transformació.

Aquest eix el va dinamitzar Ecologistes en Acció i van participar-hi una vintena de persones.

En la introducció al taller, es va voler destacar la importància de l'acció directa i de l'autoorganització per generar canvis socials. A l'inici, es va comentar la tradició autogestionària de Catalunya, amb la força del moviment llibertari i la revolució del 36 com a exemples. Aquest breu repàs històric va servir per posar qüestions com l'autoorganització, l'ajuda mútua o la gestió comunal dels béns comuns, al centre del debat, que són elements fonamentals per fer front als reptes de la transició ecosocial. Evidentment, el canvi climàtic, la crisi de la biodiversitat i altres amenaces ambientals són realitats que ens afecten a totes. Va destacar, especialment, el paper de les persones defensors de drets ambientals i la vulneració dels seus drets com a activistes com un punt de partida important a l'hora de presentar l'eix i posar en valor la creació de xarxes de suport i solidaritat amb aquestes lluites i les persones que les defensen.

La sessió va començar amb una ponència de les activistes franceses de Zone À Defendre (ZAD).

Ponència inspiradora, a càrrec de Zone À Defendre

L'eix va comptar amb la intervenció de tres activistes antinuclears, Pensée, Lali i Camille (per motius de seguretat prefereixen no donar cognoms) de la ZAD de Bure, que van presentar la seva experiència en accions directes i les principals problemàtiques amb què s'han trobat en els últims deu anys de lluita.

La **Zone À Defendre (ZAD) de Bure** la van crear l'any 2004 activistes antinuclears sota el paraigua de l'associació Bure Zone Libre (BZL). L'any

2016 van ser titulars arreu del món per les seves accions de bloqueig i sabotatge de la obres preparatòries de Cigéo, un laboratori subterrani on s'estudia l'emmagatzematge de residus nuclears. A dia d'avui, Cigéo és encara només un projecte, però es preveu que a partir del 2025 comencin a arribar els primers residus; per tant, la lluita de BZL per aturar l'enterrament de residus nuclears a la zona segueix molt activa. Una part cabdal del ZAD de Bure és la Casa de la Resistència, una antiga granja en ruïnes que actualment està habitada durant tot l'any i és oberta al públic. L'espai té com a objectius proporcionar informació crítica sobre l'energia nuclear i els seus residus, proporcionar una base logística per a accions antinuclears i experimentar noves formes d'organitzar-se i conviure des de l'autogestió i l'horitzontalitat.

Diagnòstic compartit

L'objectiu del taller es va centrar a reflexionar entorn de les diferents formes d'autoorganització i de resistència; des de l'autogestió fins a les col·laboracions publicocomunitàries, les iniciatives i alternatives que aposten per una transformació del sistema actual que estan al cor de la transició ecosocial, entenent la mobilització, en un sentit ampli, com la capacitat d'autoorganitzar-se i proposar models alternatius d'organitzar la vida.

La dinàmica de treball dividia el grup de participants en dos subgrups de treball:

(1) Accions de mobilització i resistència.

(2) Accions d'autoorganització i construcció d'alternatives.

En aquests grups hi va haver una primera ronda de presentacions i després es va demanar a les participants que escrivissin reptes de l'àrea del seu subgrup i els col·loquessin en un paperògraf, en un eix de més a menys transversalitat, on en el grau més alt el repte aglutinava la majoria de moviments i en el grau més baix era un repte de caràcter més temàtic i específic d'una lluita concreta. Paral·lelament, per als reptes que s'anaven presentant també es demanava que es pensessin accions concretes i que, d'una manera similar, es classifiquessin en un eix de més a menys efectivitat segons l'experiència de les participants. Un cop es va haver fet això, el grup sencer es va tornar a ajuntar i es va fer una posada en comú i retorn dels reptes i les accions que més es repetien.

A continuació fem un buidatge de les principals idees que van sortir.

Accions de mobilització i resistència

REPTES	ACCIONS
Judicialització i repressió de l'Estat (per exemple, SLAPP). Unificació de la lluita social i la lluita ecologista. Collectivització de múltiples lluites per la justícia social i climàtica des de l'ecofeminisme. Millor comunicació de les accions. Coordinació de collectius i aliances. Interseccionalitat. Mantenir els ànims i la gent al carrer, implicar més gent. Organitzacions més acollidores i diverses. Que participin en les accions persones no activistes. Menys homes ocupant posicions de visibilitat. Combatre la narrativa <i>mainstream</i> de criminalització de la protesta.	Ocupacions, acampades. Sabotatges a instal·lacions. Promoure boicots i accions directes contra les grans empreses de macroconsum. Desplegar pancartes de denúncia. Més espais de promoció de la desobediència civil. Més impacte mediàtic i consciència social. Talls de carreteres. Impagament del rebut de la llum. Cassolades i dinamització musical, teatral, etc. en manifestacions. Apropiació dels béns comuns.

Accions d'autoorganització i construcció d'alternatives

REPTES	ACCIONS
Evitar el centralisme de Barcelona Atomització dels moviments. Que les accions tinguin contingut polític transformador (no accions naïf). Precarietat de les vides de les persones activistes. Integració de la perspectiva ecofeminista. Més interseccionalitat, que no necessiti tenir un perfil molt concret per poder estar en determinats moviments/entitats. Afrontar un marc legal i jurídic no favorable. Falta de finançament. Llenguatge poc inclusiu i massa tècnic. Poca cultura autogestionària i de dinàmiques d'horizontalitat.	Dinàmiques de suport mutu i ajuda entre membres. Disposar de persones alliberades que puguin assumir les tasques que no es poden cobrir només amb el voluntariat. Tenir una estratègia de curs marcada. Formació en antirepressió. Generar xarxes i amistats a través de les relacions humanes i els ambients festius. Donar veu a tothom; "passar l'altaveu". Creació d'horts comunitaris.

Destaquem com a **reptes** principals dels dos grups la **fragmentació dels moviments socials**, la necessària inclusió de la **perspectiva interseccional** i les dificultats de promoure **l'activisme**. Com a anàlisi conjunta del contingut que va emergir al taller, cal destacar la voluntat de collectivització i confluència de lluites per la justícia social i climàtica des de l'ecofeminisme.

Valorem molt positivament aquesta part de la jornada, perquè va suposar un espai de trobada en què es van compartir els neguits, els obstacles i les dificultats que hem d'afrontar des dels diferents moviments socials, i també es van intercanviar experiències i aprenentatges, **visibilitzant i reconeixent tot allò compartit.**

Línies estratègiques i accions

Després de la pausa del dinar, vam començar amb unes 15 persones que, en una ronda de presentacions, van explicar de quina entitat/moviment provenien, quines eren les principals campanyes que tenien en marxa en aquell moment i quins eren els seus punts forts en relació amb l'acció directa, la mobilització i la resistència. En aquest sentit, tot i que teníem preparada una dinàmica per fer una prioritització d'accions (en la qual s'assignessin tasques concretes per cada acció i es col·loquessin en eixos de temporalitat i prioritat) amb assignació de recursos i treballar la part més logística i de canals de comunicació, finalment ens va semblar que el que millor podia funcionar amb el temps que teníem i les dinàmiques que s'havien generat en la primera ronda de presentacions era obrir un debat moderat on es proposessin línies d'acció i s'acordessin objectius a manera d'assemblea.

Línies de treball i accions prioritàries 2023-2024

Tot i ser un eix força difícil d'aterrar perquè no tenia una temàtica o àrea d'incidència concreta i, per tant, es feia més difícil aglutinar forces, sí que vam sortir de la segona part del taller amb alguns acords entre les entitats i moviments participants.

Acció 1: Creació d'una eina digital de calendari comú

El primer és la **creació d'una eina digital de calendari comú** per fer front als solapaments, duplicitats i manca de suport mutu que ens trobem sovint quan organitzem actes, accions, manifestacions, etc. Es va comentar que aquesta eina havia de poder funcionar com una agenda dels moviments socials a Catalunya, pública per a la ciutadania i, a la vegada, tenir alguna funcionalitat de privacitat on poder apuntar accions directes de caràcter més disruptiu.

Acció 2: Impuls de debats estratègics dins dels moviments per cohesionar i sumar diversitat

En segon lloc, encara que van sortir idees d'accions directes, com per exemple fer un bloc unitari per a la manifestació contra els macroprojectes

del 4 de març o la convocatòria d'una manifestació anticapitalista que aglutinés tots els moviments presents, es va acabar decidint que calia promoure debats estratègics interns i sumar més entitats i moviments perquè les accions compartides fossin tan consensuades i efectives com fos possible. Tot i això, podríem dir que un dels punts acordats va ser vehicular campanyes compartides de lluita transversal (es van esmentar temes com la setmana de la rebel·lió, els macroprojectes d'indústria agroalimentària i l'energia) en el futur.

Acció 3: Continuïtat de l'espai del Fòrum com a espai de coordinació permanent

Finalment, es va acordar fer una pròxima reunió ampliant el grup d'entitats (a través de la feina de mapatge d'actors ja feta per la comissió d'aliances) a finals d'abril. En aquesta reunió es decidiran els propers passos per activar el calendari compartit, i cada entitat es compromet a portar un diagnòstic de necessitats i capacitat de coordinació i idees i/o propostes concretes per a algun tipus d'acció directa o mobilització de caràcter transversal. Si bé de moment la reunió vinent es planteja com una continuïtat de l'espai del Fòrum, sí que es va parlar daprofitar alguna estructura ja existent com la Xarxa per la Justícia Climàtica per seguir treballant en la línia d'un espai de moviments socials on es generin relacions de suport mutu i es treballi en un full de ruta compartit. Es va proposar que, per exemple, un cop al mes hi hagués una assemblea amb representants de les entitats que posessin en comú necessitats compartides i objectius comuns.

EIX 5:

COMUNICACIÓ I RELAT

Aquest eix es va marcar aquests objectius:

- Analitzar el relat hegemònic al voltant de la transició ecosocial: quines són les narratives, les emocions, qui hi ha al darrere.
- Construir les bases d'un relat col·lectiu de la transició ecosocial que respongui en termes de justícia climàtica, social, feminista, econòmica i global.
- Afinar públics, missatges i narratives.

La dinamització dels debats la va fer l'equip de l'Observatori del Deute en la Globalització, i van participar-hi una cinquantena de persones.

Ponència inspiradora, a càrrec de Lucrecia Baquero

La Lucrecia Baquero, consultora de comunicació transformadora i experta en narratives, va compartir una ponència introductòria titulada "Narrativas hacia la transición ecosocial". Podeu consultar la presentació utilitzada en aquest enllaç.

Diagnòstic compartit

A partir de diferents retalls de premsa i publicitat, identifiquem quines són les característiques del relat dominant.

L'esquema que fem servir per analitzar cada narrativa és aquest:

- Conceptes, paraules clau.
- Desgranar quins són els valors que transmet i fa arribar.
- Quin és el marc subjacent.
- Quines emocions transmet.
- Què no explica.
- Quines metàfores utilitza i quin és el context.

Cada grup utilitza aquestes idees per continuar amb el procés de construir el nostre relat: quin és el nostre relat, quins són els imaginaris i les narratives de la transició ecosocial justa?

Per fer-ho, es fan servir les categories anteriors.
Tot seguit, n'exposem el resultat

Diagnosi sobre el nostre relat

MARC SUBJACENT: AQUELLES IDEES SOBRE LES QUALS ES JUSTIFICA EL RELAT

- Decreixement i transició ecosocial. Green New Deal transformador
- Decréixer: créixer en l'agroecologia, sector cures...
- Drets publicocomunitaris (drets collectius)
- Ecodependència - Som natura
- Cultura com a motor
- "No és el mateix que plou que el mal temps"
- "No és el mateix que plou que el mal temps"
- "La guerra és inseguretat"
- "El decreixement no és el mateix que el postcreixement"
- "Austeritat imposta no és el mateix que sobrietat compartida"
- Límits biofísics
- Justícia
- Collapse civilitzatori - situació d'emergència
- Tenim alternatives

CONCEPTES, PARAULES CLAU

- Sostenibilitat
- Planificació estratègica: amb "el que hi ha" ens organitzem
- Qualitat de vida vs. quantitat
- Empoderament
- Passar de parlar de decreixement a parlar de creixement de "l'agroecologia", de les "relacions comunitàries", etc.
- Una sola salut: la nostra salut i la del planeta
- Interdependència i ecodependència
- Comunitat
- Béns comuns
- Fomentar la vida real vs. la vida virtual
- Bonviure
- Cultures regeneratives
- Economia circular
- Canvi

VALORS I EMOCIONS

- Illusió i motivació
- Solidaritat, cooperació i empatia
- Comunitat i connexió amb la natura
- Vida i cura
- Biodiversitat, alteritat i inclusió (diversitat local i nord-sud)
- Connexió amb la natura, protecció, custòdia a través de la comunitat
- Solidaritat i confiança vs. individualisme

METÀFORES

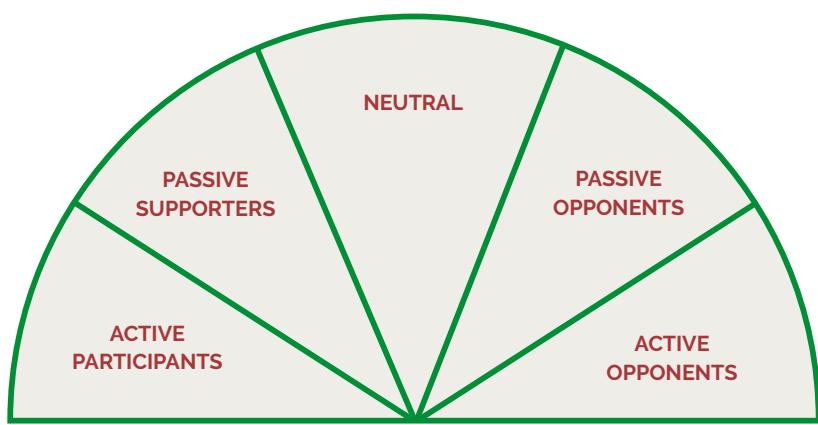
- Totes estem dins del mateix vaixell
- Imatges d'animals que cooperen
- Dret a la mandra (marmota) = Antiproductivisme
- Micorrizes (intercooperació i xarxa a la natura)
- Simbiosi (podem ser com líquens)
- La collita: sembrem llavors (moviments socials)
- Fer equip: treballar collectivament
- La foguera com a espai de fer caliu i comunitat
- La granota que es va coent a poc a poc fins que es mor (per al diagnòstic)

Línies estratègiques i accions

Parlem de possibles estratègies i accions utilitzant el mapa d'aliades. Aquest mapa permet entendre els posicionaments del públic segons si estan més a prop o més lluny del nostre relat.

Triem 3 tipus de grups socials sobre els quals treballar:

- Aliades passives: estan d'acord amb les nostres idees, però no actuen.
- Neutrals: no hi estan ni d'acord ni en desacord, poden moure's fàcilment a dreta o esquerra.
- Opositores passives: estan en desacord amb les nostres idees, però no ho fan explícit o no fan accions en contra.

Una vegada fet el retrat robot, cada grup pensa quines són les estratègies que faran moure el perfil cap a l'esquerra:

- Tipus de llenguatge que farem servir
- Missatges que els interpel·laran
- Idees clau
- Metàfores que ens poden ajudar
- Possibles accions

Accions grup 1: Aliades passives

Retrat robot:

- Joves del moviment LGBTIQ.
- Edat: 20-25 anys.
- Gènere: no-binàries.
- Localització: àmbit urbà perifèric - Prat de Llobregat.
- Què els mou per fer coses: reconeixement, inclusió, respecte, protecció de les noves generacions, autenticitat.
- Por: patriarcat, discriminació, aïllament, extrema dreta.
- Què pensen sobre la transició: no hi aprofundeixen, tenen una altra prioritat, volen informació, poc polititzades en relació amb la transició (més facilitat per acceptar el capitalisme verd).

Estratègies per fer arribar el nostre missatge:

- Canal a Tik Tok o Instagram.
- Vídeo: missatges clau del Fòrum en clau d'humor.
- Missatge: patriarcat i capitalisme és el mateix.
- Utilitzar els seus llenguatges i comptar amb la seva participació.
- Contactar amb entitats que les puguin representar (reunions amb elles, procés d'escolta, veure com confluïm, buscar un relat comú, participar també a les seves manifestacions... buscar estratègies per coordinar-nos i traçar sinergies).

Accions grup 2: Neutrals

Retrat robot:

- La Maria té 40-50 anys, 2 fills i viu a Granollers.
- És infermera i té horaris molt complicats. No té temps per aprofundir en la mirada crítica. Molt susceptible cap al capitalisme verd. Intenta reciclar. És receptiva, poc crítica i fàcilment manipulable. Principalment la mouen els seus fills. Va amb el cotxe a tot arreu. Té una hipoteca. Poc temps lliure i el poc que té vol descansar i veure Netflix.

Estratègies per fer arribar el nostre missatge:

- Entrar-hi a través dels seus fills (8-15 anys) AFA
- Grups de consum a les AFA
- Contacontes sobre la transició a les biblioteques
- Cicle de cinema infantil
- Xerrada vinculant la pandèmia i l'emergència climàtica (pel fet de ser infermera)
- Hackear els anuncis de les grans empreses
- Xarxes socials, missatges:

- Mostrar el que es pot fer.
- Altres maneres de viure.
- Mostrar la contundència i la gravetat.
- No culpabilitzar.

Accions grup 3: Opositores passives

Retrat robot:

- Edat: 35-50 anys.
- Gènere: perfil masculí.
- Situació socioeconòmica: perfil socioeconòmic mitjà-baix.
- Nivell cultural/educatiu: mitjà-baix.
- Manca de pensament crític.
- Perfil consumista.
- Què el motiva: vol viure tranquil·lament la seva vida. Busca estabilitat i seguretat.
- Què li fa por: por de la pèrdua i del canvi (del treball, condicions, estabilitat...).
- Vulnerable a tendències ecofeixistes i mirada tecnooptimista.
- Urbanita.

Estratègia per fer arribar el nostre missatge:

- Canals:
 - A través de l'escola dels fills.
 - ASindicats.
- Missatges:
 - Treballar menys i treballar totes.
 - El que et farà perdre la feina serà no fer aquest canvi.

Notes finals

Es comenta que, per arribar a altres públics no convençuts, hem de fer exercicis com aquests. Imaginar què els mou, què els mobilitza i a partir d'aquí crear missatge. El tema del **treball** i de les **futures generacions** són dues de les grans portes d'entrada cap aquest públic més ampli i cal explorar més els missatges en aquest sentit.

Es comparteixen les ganes de continuar aprofundint en el relat i la necessitat d'adaptar el missatge segons el públic objectiu. Es **proposa crear un grup de comunicadores per a la transició ecosocial** que sorgeixi d'aquest espai del Fòrum.

POSSIBLES

POSSIBLES

POSSIBLES

POSSIBLES

POSSIBLES

6

**CONCLUSIONS I PASSOS
SEGÜENTS**

Om s'ha pogut apreciar, el Fòrum va ser un espai fructífer en construcció de propostes i visions compartides sobre el futur que volem. S'hi va prioritzar el treball en estratègies compartides més que no pas generar un espai divulgatiu i adreçat a la ciutadania. Amb tant contingut generat, però, es fa difícil fer-se un dibuix de les principals conclusions i els passos següents. Tot seguit, mirem de sintetitzar-los.

Dividim les conclusions en dos blocs. D'una banda, aquelles vinculades directament a l'ESS com a subjecte polític i que es deriven del taller d'escenaris de futur celebrat el divendres 23 de febrer de 2023 al matí. De l'altra, aquelles vinculades al conjunt de moviments socials (on s'inclou l'ESS) amb voluntat de construir una agenda comuna per la transició ecosocial, i que es deriven de la jornada central del Fòrum, el dissabte 24 de febrer.

Situar tota l'ESS en el marc mental de la crisi ecosocial

De la pregunta "Quin paper tindrà l'ESS el 2040?", en combinació amb els quatre escenaris de futur, van sorgir un seguit de línies estratègiques i accions a emprendre en el present per evitar els pitjors escenaris i caminar cap als desitjables. Esmentem aquestes línies seguidament (i les podeu consultar amb detall a la pàgina 21 d'aquest document):

- 1.** Relat i comunicació
- 2.** Politització de l'ESS i articulació amb moviments socials
- 3.** Incidència sobre les institucions i els marcs normatius
- 4.** Reforç del teixit comunitari i de l'arrelament territorial de l'ESS
- 5.** Relació amb entorns naturals i béns comuns
- 6.** Reforç i ampliació del mercat social i la intercooperació
- 7.** Migracions i diversitat
- 8.** Dimensió internacionalista de l'ESS
- 9.** Reforç de sectors estratègics:
 - 9.1.** Agroalimentari
 - 9.2.** Educació
 - 9.3.** Tecnologia
 - 9.4.** Habitatge
 - 9.5.** Salut i cures
 - 9.6.** Cultura
 - 9.7.** Energia
 - 9.8.** Mobilitat
 - 9.9.** Residus

- 1.** La primera gran conclusió és, doncs, que cal traslladar aquest conjunt de línies estratègiques i les possibles accions derivades a tots els espais/actors rellevants en l'ecosistema de l'ESS, per tal que, en la confecció de les seves línies de treball, donin a la transició ecosocial la centralitat que mereix.
- 2.** Una segona idea que ha emergit amb força és la necessitat que tots els espais/actors de l'ecosistema de l'ESS es coordinin millor. És a dir, hi ha una percepció de falta d'eficiència i de duplicació d'esforços que, en un context d'emergència com l'actual, no ens podem permetre. Per això, el Fòrum insta a la mateixa XES (i les seves xarxes locals i sectorials), a la Xarxa d'Ateneus Cooperatius, a les federacions de cooperatives, a la Xarxa de Comunalitats Urbanes, a la Xarxa de Municipis per l'ESS, a l'AESCAT i els seus membres, a la Direcció General d'Economia Social i Solidària, a les cooperatives i al tercer sector que es trobin periòdicament i coordinin estratègicament les accions a dur a terme.
- 3.** Una tercera conclusió és la necessitat de seguir treballar la transició ecosocial territorialment, fent que les propostes de l'ESS estiguin al centre d'aquests processos. Els tallers d'escenaris de futur s'han demonstrat com una eina encertada per generar visions compartides entre les diferents entitats i col·lectius d'un territori, i per treballar un full de ruta per la transició ecosocial a escala local. A més, destaca la idea que caldria anar més enllà en aquesta feina territorial, i generar una marca compartida per identificar tots els processos de transició a escala local, emulant la iniciativa Transition Towns que va sorgir al Regne Unit fa més d'una dècada, però arrelada a les xarxes d'economia solidària, els ateneus cooperatius, els col·lectius ecologistes, etc.
- 4.** Una darrera conclusió és que cal reconèixer que encara hi ha una part de l'ESS que no coneix ni percep la urgència de la crisi ecosocial i que, per tant, s'ha de continuar fent una tasca de sensibilització dins del mateix àmbit. Així doncs, hi ha algunes famílies de l'ESS amb les quals cal treballar per tal que entenguin la gravetat de les conseqüències de la doble crisi energètica i climàtica i incitar-les a l'acció.

Construir un front comú de moviments per la transició justa, democràtica i ecofeminista

A més de les conclusions dels mateixos eixos de treball, de la plenària de clausura van emergir algunes idees, de visió panoràmica, que apuntaven a di-

ferents vies de continuïtat del procés del Fòrum (de fet, ja s'havien anat apuntant a les diferents reunions plenàries de coordinació del procés). Així doncs, el que presentem tot seguit és una combinació d'aquestes propostes més transversals, amb les idees més concretes i aterrades als eixos.

Un artefacte polític per empènyer la transició ecosocial a Catalunya

La primera gran conclusió de la jornada central del Fòrum va ser que aquest espai d'articulació ha de continuar, de manera que la hipòtesi de partida del projecte ha quedat validada: cal construir un artefacte polític de coordinació de lluites i que esdevingui un subjecte polític per empènyer cap a una transició ecosocial que sigui justa, democràtica i ecofeminista.

A partir d'aquesta gran conclusió, es deriven diferents línies de treball que emmarquen com ha de ser aquest artefacte polític, què ha de fer i com ha de funcionar. A continuació presentem els principals objectius d'aquest nou subjecte polític:

- 1.** Ser una veu en el debat públic sobre la transició ecosocial i fer incidència política (i, per tant, generar un relat atractiu sobre la transició ecosocial que ens permeti arribar a la població i als mitjans).
- 2.** Desenvolupar un programa polític compartit a partir del manifest i dels 17 blocs temàtics presentats durant el Fòrum, i cohesionar els moviments socials al voltant d'una visió comuna de transició ecosocial, des d'una perspectiva inclusiva per sumar la major diversitat de veus.
- 3.** Afavorir processos de transició ecosocial des de l'àmbit local, mitjançant la creació d'assemblees locals per la transició ecosocial que donin suport a les experiències locals, generin xarxes de suport mutu per a l'enfortiment de les iniciatives territorials, facin incidència política, afavoreixin la creació d'alternatives econòmiques, etc. I fer-ho aprofitant el bagatge dels col·lectius existents i també la feina feta amb els tallers d'escenaris de futur amb tot el procés de Futurs imPOSSIBLES (aquesta conclusió està directament relacionada amb la conclusió 3 de l'ESS).
- 4.** Afavorir la coordinació estratègica entre totes les lluites de resistència per acordar dates i mobilitzacions clau, i evitar duplicitats. Aquesta coordinació probablement impliqui promoure debats estratègics interns als moviments, per tal de sumar més entitats i moviments i fer que les accions compartides siguin tan consensuades i efectives com sigui possible.

5. Generar una estructura organitzativa que combini espais de governança plurals i diversos, amb una estructura més tècnica que garanteixi el sosteniment i la continuïtat dels processos.

Accions proposades des dels diferents eixos de treball

Una de les funcions que tindria l'artefacte polític abans descrit seria fer seguiment i donar suport a l'execució de les accions escollides pels diferents eixos de treball, que resumim a continuació (algunes accions que estaven directament connectades amb els punts anteriors ja no s'esmenten aquí, sigui perquè recauen de ple sobre l'ESS, sigui perquè són propostes transversals):

1. Campanya per la jornada laboral de quatre dies: impulsar una campanya per la reducció de la jornada laboral i fer que, des de l'ESS, es promogui un mes de jornada laboral de quatre dies entre totes les entitats de l'ESS que pugui servir com a element simbòlic, però també per demostrar que és possible.
2. Campanya de defensa dels serveis públics, fent èmfasi en l'aigua: engrançar els espais i campanyes de defensa dels serveis públics i aprofitar el moment que es pot generar al voltant de l'aigua com a bé comú (municipalitzacions, sequera i canvi climàtic..).
3. L'Informe del futur del treball a Catalunya: fer un treball bilateral amb els sindicats per elaborar un informe conjunt que abordi el futur del treball a Catalunya en un context de crisi climàtica i energètica, i que serveixi per impulsar un canvi en les polítiques públiques per a una reconversió productiva.
4. Campanya per la desmercantilització dels drets: partir d'un mapatge de casos de vulneracions de drets; ser generoses i vincular diferents lluites; articular una campanya concreta de comunicació; identificar l'enemic (fons voltors, lobbies, etc.), i fer propostes concretes de garanties de drets. Es preveuen el dret a l'aigua, alimentació, habitatge, energia, cures, salut, educació, pensions, etc.
5. Incidir per assolir una llei d'ESS ambiciosa: es proposa que, des de la XES i diferents entitats i col·lectius que hi estan vinculats, es faci un seguiment de l'aprovació de la llei d'ESS, establint línies vermelles o propostes de millora de cara a les esmenes, i fent un seguiment de l'aplicació de polítiques sota l'àmbit de la llei.

- 6.** Crear una campanya per blindar pressupostos justos i socials: cal blindar pressupostos socials i justos per garantir els drets a les persones. Per això, es pensa en una campanya de comunicació global per exigir blindar un percentatge dels pressupostos autonòmics per cobrir drets bàsics (es preveuen el dret a l'aigua, alimentació, habitatge, energia, cures, salut, educació, pensions, etc.).
- 7.** Fomentar la gestió col·lectiva i comunitària d'espais, terres i espais naturals: fer-ho a través de dues propostes d'acció. Una de simbòlica en què simultàniament a tot Catalunya, des d'allò comú i d'allò públic com a comú, es recuperarien diversos espais (a cada territori es decidiria si es tracta d'un edifici, una terra cultivable o un espai natural, o bé un altre tipus d'espai). I l'altra acció estaria centrada a fer trobades descentralitzades i consecutives on posar en conjunt la recuperació col·lectiva i la desmercantilització de patrimoni; trobar casos reals, actuals i històrics.
- 8.** Sopar de sopes i lluites d'aquí i d'allà: acció enfocada a teixir vincles que siguin la base per teixir comunitat a barris, pobles i regions, per compartir valors, construir comunitat i suport mutu, arribar a les persones no organitzades i demostrar que treballar i cooperar en comunitat sempre és millor. Provocar espais de trobada on es creen els vincles en un format de festa popular i no tradicional, un festival de sopes del món.
- 9.** Fomentar la diversitat i la inclusió en les iniciatives comunitàries: fer-ho a través de processos d'autoavaluació per veure d'on venim, on som, quines mancances tenim, quin tipus de comunitat és la que està mobilitzada i organitzada. Caldria cartografiar eines ja existents per ajudar a promoure la diversitat, aprofundir en les preguntes que planteja el balanç comunitari.
- 10.** Creació d'una eina digital de calendari comú per coordinar mobilitzacions: la idea és tenir una eina per fer front als solapaments, les duplicitats i la manca de suport mutu que ens trobem sovint a l'hora d'organitzar actes, accions, manifestacions, etc.
- 11.** Treballar per arribar, comunicativament, al món del treball i a les futures generacions: cal arribar a públics no convençuts; imaginar què els mou, què els mobilitza i, a partir d'aquí, crear missatge. El món del treball i les futures generacions són dues de les grans portes d'entrada cap aquest públic més ampli i cal explorar més els missatges en aquest sentit.

12. Crear el grup de comunicadores per la transició ecosocial: es proposa generar un espai de referents de comunicació on contrastar companyes i accions. Pensar a alliberar recursos per reforçar un àmbit de comunicació compartit que permeti treballar el relat de les diferents accions que es plantegin.

